

Համարը N 1141-Ն

Տեսակը Պաշտոնական
Ինկորպորացիա

Տիպը Որոշում
Սկզբնաղբյուրը ՀՀՊՏ 2015.10.14/69(1158)
Հոդ.909

Կարգավիճակը Գործում է
Ընդունման վայրը Երևան

Ընդունող մարմինը ՀՀ կառավարություն
Ստորագրող մարմինը ՀՀ վարչապետ
Վավերացնող մարմինը
Ուժի մեջ մտնելու ամսաթիվը 24.10.2015

Ընդունման ամսաթիվը 25.09.2015
Ստորագրման ամսաթիվը 09.10.2015
Վավերացման ամսաթիվը
Ուժը կորցնելու ամսաթիվը

+ Կապեր այլ փաստաթղթերի հետ

+ Փոփոխողներ և ինկորպորացիաներ

ՀՀ ԿԱՌԱՎԱՐՈՒԹՅԱՆ ՈՐՈՇՈՒՄԸ ՀՀ ՀԱԿԱԿՈՌՈՒՊՑԻՈՆ ՌԱԶՄԱՎԱՐՈՒԹՅՈՒՆԸ ԵՎ ԴՐԱ ԻՐԱԿԱՆԱՋ 2015-2018 ԹՎԱԿԱՆՆԵՐԻ ՄԻՋՈՑԱՌՈՒՄՆԵՐԻ ԾՐԱԳԻՐԸ ՀԱՍՏԱՏԵԼՈՒ ՄԱՍԻՆ

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ԿԱՌԱՎԱՐՈՒԹՅՈՒՆ

Ո Ր Ո Շ ՈՒ Մ

25 սեպտեմբերի 2015 թվականի N 1141-Ն

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ՀԱԿԱԿՈՌՈՒՊՑԻՈՆ ՌԱԶՄԱՎԱՐՈՒԹՅՈՒՆԸ ԵՎ ԴՐԱ ԻՐԱԿԱՆԱՋ 2018 ԹՎԱԿԱՆՆԵՐԻ ՄԻՋՈՑԱՌՈՒՄՆԵՐԻ ԾՐԱԳԻՐԸ ՀԱՍՏԱՏԵԼՈՒ ՄԱՍԻՆ

Հայաստանի Հանրապետության կառավարությունը *որոշում է*.

1. Հաստատել Հայաստանի Հանրապետության հակակոռուպցիոն ռազմավարությունը և դրա իրականացման 2015-2018 յ միջոցառումների ծրագիրը՝ համաձայն NN 1 և 2 հավելվածների:

2. Սահմանել, որ Հայաստանի Հանրապետության պետական կառավարման մարմինները յուրաքանչյուր տարվա Հայաստանի Հանրապետության կառավարության գործունեության միջոցառումների ծրագրի նախագծի մշակման ժամանակ հիմք են ընդ Հայաստանի Հանրապետության հակակոռուպցիոն ռազմավարության և դրա իրականացման 2015-2018 թվականների միջոց ծրագրում համապատասխան պետական կառավարման մարմնի համար սահմանված տվյալ տարվա միջոցառումները:

3. Հայաստանի Հանրապետության ֆինանսների նախարարին՝ Հայաստանի Հանրապետության համապատասխան պետ մարմինների հետ համատեղ յուրաքանչյուր տարվա Հայաստանի Հանրապետության պետական բյուջեի պլանավորման ժամ քննարկել Հայաստանի Հանրապետության հակակոռուպցիոն ռազմավարության 2015-2018 թվականների միջոցառումների ծյ տարվա համար նախանշված արդյունքների ապահովման նպատակով Հայաստանի Հանրապետության պետական բյուջեում համապատասխան ֆինանսական միջոցներ նախատեսելու հնարավորությունը:

4. Հանձնարարել հանրապետական գործադիր մարմինների ղեկավարներին և առաջարկել օրենքով ստեղծված մարմինն ղեկավարներին՝ յուրաքանչյուր տարվա ավարտից հետո մեկամսյա ժամկետում Հայաստանի Հանրապետության հակակոռու ռազմավարության մոնիթորինգի հանձնաժողովին ներկայացնել տարեկան հաշվետվություն սույն որոշմամբ հաստատված ծյ ներառված միջոցառումների ընթացքի մասին:

**Հայաստանի Հանրապետության
վարչապետ**

Հ. Մ

2015 թ. հոկտեմբերի 9
Երևան

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ՀԱԿԱԿՈՌՈՒՊՑԻՈՆ ՌԱԶՄԱՎԱՐՈՒԹՅՈՒՆ

ԵՐԵՎԱՆ – 2015 թ.

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹՅՈՒՆ

Հապավումներ

Ներածություն

Գլուխ 1. Հակակոռուպցիոն քաղաքականության իրականացումը Հայաստանի Հանրապետությունում

1.1. ՀՀ հակակոռուպցիոն ռազմավարության և դրա միջոցառումների իրականացման 2009-2012 թթ. ծրագրի արդյունքները

1.2. Կոռուպցիայի դեմ պայքարում Հայաստանի Հանրապետության ստանձնած միջազգային պարտավորությունները

1.3. ՀՀ հակակոռուպցիոն ռազմավարության և դրա իրականացման միջոցառումների ծրագրի նպատակները, հիմնական ուղղ խնդիրները

1.4. Հակակոռուպցիոն քաղաքականության հիմնարար արժեքներն ու սկզբունքները

1.5. ՀՀ հակակոռուպցիոն քաղաքականություն իրականացնող մարմինները

Գլուխ 2. Կոռուպցիայի դեմ պայքարի հիմնական միջոցները

2.1. Կոռուպցիայի կանխարգելման միջոցները

2.1.1. Օրինավոր և բարեխիղճ հանրային ծառայողների դասի ձևավորումը

2.1.2. Արդյունավետ հանրային կառավարման համակարգի ձևավորումը

2.1.3. Թափանցիկ և հաշվետու կառավարման համակարգի ձևավորումը

2.1.4. Մասնակցային կառավարման համակարգի ձևավորումը և քաղաքացիական հասարակության հետ համագործակցությ

2.2. Կոռուպցիոն վարքագծի համար պատասխանատվության համարժեք միջոցների սահմանումը և արդյունավետ քննություն

2.3. Հանրային վստահության բարձրացումը

Գլուխ 3. Հակակոռուպցիոն ծրագրերի առաջնահերթ իրականացման ոլորտները

3.1. Հակակոռուպցիոն ռազմավարությունը կրթության ոլորտում

3.2. Հակակոռուպցիոն ռազմավարությունը պետական եկամուտների հավաքագրման ոլորտում

3.3. Հակակոռուպցիոն ռազմավարությունը ոստիկանության ոլորտում՝ քաղաքացիներին ծառայությունների մատուցման մա

3.4. Հակակոռուպցիոն ռազմավարությունը առողջապահության ոլորտում

3.5. Ոլորտների ռիսկային վերլուծությունը, հակակոռուպցիոն միջոցառումների ծրագրի վերանայումը

Գլուխ 4. ՀՀ հակակոռուպցիոն ռազմավարության իրականացման 2015-2018 թթ. միջոցառումների ծրագրի մոնիթորինգի և գն ցուցանիշների համակարգը

ՀԱՊԱՎՈՒՄՆԵՐ

ԱԺ	Ազգային ժողով
բուհ	բարձրագույն ուսումնական հաստատություն
ԵԽ	Եվրոպայի խորհուրդ (CoE)
ԵՄ	Եվրոպայի միություն
ԵՀԲ	Եվրոպական հարևանության քաղաքականություն (ENP)

ԶԼՄ	զանգվածային լրատվության միջոցներ
ԷԱԳ	Փողերի լվացման և ահաբեկչության ֆինանսավորման դեմ պայքարի եվրասիական խումբ (EAG)
ԹԻ	Թրանսպարենսի ինթերնեշնլ (TI)
ԿԳՆ	Կրթության և գիտության նախարարություն
ԿԴՊՊԽ	Կոռուպցիայի դեմ պայքարող պետությունների խումբ (GRECO)
ԿԸՀ	Կոռուպցիայի ընկալման համաթիվ
ԿՀՀ	Կոռուպցիայի հսկելիության համաթիվ
ԿՊԽ	Կոռուպցիայի դեմ պայքարի խորհուրդ
ՀԲ	Համաշխարհային բանկ (WB)
ՀԲԻ	Համաշխարհային բանկի ինստիտուտ
ՀԿ	Հասարակական կազմակերպություն
ՀՀ	Հայաստանի Հանրապետություն
ՀՌԻՄԾ	Հակակոռուպցիոն ռազմավարություն և դրա իրականացման միջոցառումների ծրագիր
ՀՀ ՖՆ	Հայաստանի Հանրապետության ֆինանսների նախարարություն
ՄԱԿ	Միավորված ազգերի կազմակերպություն
ՄԱԿԿԴԿ	Միավորված ազգերի կազմակերպության Կոռուպցիայի դեմ կոնվենցիա (UNCAC)
ՀՌԻՄՀ	Հակակոռուպցիոն ռազմավարության իրականացման մոնիթորինգի հանձնաժողով
ՏԶԿ/ԹԻ	Տարածաշրջանային զարգացման կենտրոն/Թրանսպարենսի ինթերնեշնլ
ՏՀԶԿ	Տնտեսական համագործակցության և զարգացման կազմակերպություն (OECD)
ՔՕԽ	Քաղաքացիական ծառայության խորհուրդ
ՔՕ	Քրեական օրենսգիրք

1. Վերջին տասնհինգ տարիների ընթացքում ՀՀ կառավարությունը կոռուպցիայի դեմ պայքարը ճանաչել և հռչակել է իր գործունեության առանցքային ուղղություններից մեկը:

2. Դեռևս նախորդ տասնամյակի սկզբներին ՀՀ կառավարությունն ամբողջականացրել է կոռուպցիայի դեմ պայքարի քաղաքականությունը, օրենսդրական և ինստիտուցիոնալ հիմնական շրջանակները: Մասնավորապես, 2003 թ. նոյեմբերի 6-ի կառավարության N 1522-Ն որոշմամբ հաստատվել է ՀՀ հակակոռուպցիոն ռազմավարությունը և դրա իրականացման միջոց 2003-2007 թթ. ծրագիրը, որը սահմանում էր կոռուպցիայի դեմ պայքարի քաղաքականությունը: Նշված ռազմավարությունը և կոռուպցիայի հաղթահարմանը, այն ծնող և դրա տարածումը խթանող պատճառների ու պայմանների վերացմանը, երկրում բարոյահոգեբանական առողջ մթնոլորտի ձևավորմանը:

3. ՀՀ-ում հակակոռուպցիոն քաղաքականության ամբողջական իրականացման կարևորագույն նախադրյալներից էր ինս կառույցի ձևավորումը: 2004 թ. հունիսի 1-ին ՀՀ Նախագահի հրամանագրով ստեղծվել է ԿՊԽ-ն, որն ի պաշտոնե գլխավորու վարչապետը: Խորհրդին առընթեր ստեղծվել էր Հակակոռուպցիոն ռազմավարության իրականացման մոնիթորինգի հանձնաճակատը: Նախագահի օգնականի ղեկավարությամբ:

4. 2009 թ. հոկտեմբերի 8-ին ՀՀ կառավարության N 1272-Ն որոշմամբ հաստատվել է ՀՀ հակակոռուպցիոն ռազմավարու իրականացման 2009-2012 թթ. միջոցառումների ծրագիրը, որով որպես հակակոռուպցիոն ռազմավարության հիմնական նպատակները սահմանվել էր կոռուպցիայի ընդհանուր մակարդակի էական կրճատումը:

5. ՀՀ ԱԺ-ի 2014 թվականի մայիսի 22-ի «ՀՀ կառավարության ծրագրին հավանություն տալու մասին» ԱԺՈ-115-Ն որոշման անգամ ՀՀ կառավարության գործունեության առանցքային ուղղություններից մեկը սահմանվեց կոռուպցիայի դեմ պայքարը: Մասնավորապես, սահմանվեց, որ ՀՀ կառավարությունը հակակոռուպցիոն քաղաքականությունն իրականացնելու է կոռուպց պայքարի նոր վերախմաստավորված տեսլականի հիման վրա: Այդ տեսլականը նախատեսում էր միտված է հանրային կառավարմ համակարգում բարեխիղճ և պատասխանատու պաշտոնյայի տեսակի ձևավորման միջոցով կոռուպցիայի մակարդակի ու տարածվածության նվազեցմանը, հանրային վստահության բարձրացմանը, ինչպես նաև կոռուպցիայի կանխարգելման ավել արդյունավետ և գործուն միջոցների կիրառմանը:

Գ Լ Ո Ւ Խ 1. Հ Ա Կ Ա Կ Ո Ռ Ո Ւ Պ Ց Ի Ո Ն Ք Ա Ղ Ա Ք Ա Կ Ա Ն Ո Ւ Թ Յ Ա Ն Ի Ր Ա Կ Ա Ն Ա Ց Ո Ւ Մ Ը Հ Ա Յ Ա Ս Ս Ա Ն Ի Հ Ա Ն Ը Ա Պ Ե Տ Ո Ւ Թ Յ Ո Ւ Ն Ո Ւ Մ

1.1. ՀՀ հակակոռուպցիոն ռազմավարության և դրա միջոցառումների իրականացման 2009-2012 թթ. արդյունքները

6. ՀՀ-ում հակակոռուպցիոն նոր քաղաքականության առաջնայնություններն ու խնդիրները նախանշելու, ՀՀ հակակոռուս մարմինների նոր ինստիտուցիոնալ համակարգ ներդնելու նպատակահարմարությունը որոշելու, հակակոռուպցիոն քաղաքալ ոլորտում կառավարության ապագա քայլերը որոշելու նպատակներով կարևորվում է ՀՀ կառավարության հակակոռուպցիոն ռազմավարության և դրա իրականացման 2009-2012 թթ. միջոցառումների ծրագրի արդյունքների գնահատումը:

7. ՀՀ կառավարության հակակոռուպցիոն ռազմավարության և դրա իրականացման 2009-2012 թթ. միջոցառումների ծրա էր կոռուպցիայի կանխարգելման միջոցառումների, նոր ինստիտուցիոնալ կառույցների, օրենսդրական դաշտի կատարելագո կարևորելով կոռուպցիայի դեմ պայքարում հասարակության լայն մասնակցությունը և հակակոռուպցիոն միջոցառումների մ դերը:

8. ՀՀ կառավարությունը ՀՀ հակակոռուպցիոն ռազմավարության և դրա իրականացման 2009-2012 թթ. միջոցառումների որպես հակակոռուպցիոն ռազմավարության հիմնական նպատակ և ակնկալվող վերջնական արդյունք է սահմանել կոռուպցլ ընդհանուր մակարդակի էական կրճատումը, իսկ ակնկալվող հիմնական արդյունքներն են՝ կոռուպցիայի համակարգային բն վերացումը, կոռուպցիայի տարածվածության աստիճանի նշանակալի սահմանափակումը, քաղաքացիներին մատուցվող հալ ծառայությունների որակի բարելավումը, սոցիալական արդարության ընկալման բարելավումը, քաղաքական համակարգի կս ամրապնդումը, երկրի տնտեսական մրցակցության բարձրացումը: Նշված նպատակի և հիմնական արդյունքների կենսագործ փաստաթղթում նախատեսվել են շուրջ 124 ռազմավարական դրույթներ, որոնք բաժանվում են միջոցառումների՝ առանձնաճ 2010, 2011 և 2012 թվականների իրականացման համար:

9. 2000 թվականից ի վեր՝ ՀՀ կառավարության գործունեության, ինչպես նաև տարեկան գործունեության միջոցառումներլ շարունակաբար ամրագրվել են ՀՀ հակակոռուպցիոն ռազմավարության հիմնական ուղենիշները:

10. Հասարակական կյանքի տարբեր ոլորտներում ՀՀ հակակոռուպցիոն ռազմավարության և դրա իրականացման 2009-2 միջոցառումների ծրագրի ուշագրավ արդյունքներն են՝

1) փողերի լվացման և ահաբեկչության ֆինանսավորման դեմ պայքարի ոլորտում ՀՀ օրենսդրությունը միջազգային չափս համապատասխանեցնելու նպատակով ապահովվել է քաղաքական ազդեցություն ունեցող անձանց միջազգային ռեեստրներլ հասանելիությունը ՀՀ ֆինանսական դիտարկումների և ֆինանսական հաստատությունների համար: Բարձրացել է փողերի լս ահաբեկչության ֆինանսավորման դեպքերի բացահայտման արդյունավետությունը:

2) հարկային ոլորտում հարկային ծառայողների և հարկ վճարողների միջև անմիջական շփումները նվազեցնելու ուղղուլ միջազգային լավագույն փորձի հիման վրա ներդրվել են հարկային հանցագործությունների քննության ընթացքում կոռուպցիս հանցակազմը վերհանելու և տնտեսական հանցագործությունների ու կոռուպցիոն իրավախախտումների կապերը բացահայտ և ընթացակարգեր: Ընդլայնվել է էլեկտրոնային հարկային ծառայությունների շրջանակը: Ամրագրվել է հարկային հաշվետվո

բացառապես փոստով կամ էլեկտրոնային եղանակով ընդունելու պահանջը: Ներդրվել է հարկ վճարողներին հիշեցում-ծանու առաքելու ավտոմատացված համակարգը: Գործարկվել է ռիսկերի կառավարման և ստուգման ենթակա հարկ վճարողների ընտրողականության ավտոմատացված համակարգը: Ներդրվել և ամբողջությամբ գործում են հարկային ծառայության գործի պաշտոնատար անձանց գործողությունների բողոքարկման ընթացակարգերը, հարկ վճարողների սպասարկման կենտրոններ հեռախոսագանգերի սպասարկման կենտրոնը:

3) մաքսային ոլորտում բարձրացել է մաքսային ծառայության կառավարման արդյունավետությունն ու հաշվետվողական Ներդրվել են մաքսային ծառայության կատարողականի գնահատման համակարգը, դրա վրա հիմնված մաքսային ծառայողի պաշտոնական առաջխաղացման ընթացակարգերն ու մաքսային ծառայողի պարտադիր պարբերական ռոտացիայի կարգը: Ժամանակահատվածում ապահովվել է մաքսային ծառայության պաշտոնական կայքի և թեժ գծի հեռախոսագծի միջոցով մա մարմնի ղեկավարի, քաղաքացիների և տնտեսվարողների միջև արդյունավետ հաղորդակցություն:

4) կրթության ոլորտում ներդրվել է բարձրագույն ուսումնական հաստատությունների ընդունելության քննությունների մի համակարգը, հեշտացվել է դպրոցից բարձրագույն ուսումնական հաստատությունների անցման գործընթացը: Կառավարման թափանցիկության, հաշվետվողականության ու օրինականության բարձրացման ռազմավարական դրույթի շրջանակում բար ուսումնական հաստատությունների կողմից մշակվել են իրենց տարեկան հակակոռուպցիոն ռազմավարական ծրագրերը՝ ՀՀ 1 գիտության նախարարի հրամանով հաստատված Կրթական համակարգում կոռուպցիոն երևույթների դեմ պայքարի 2011-20 թվականների համալիր գործողությունների ծրագրի համաձայն: Խստացվել են բուհերի լիցենզավորման չափանիշները: Գիտե կարողությունների և հմտությունների գնահատման համակարգերի թափանցիկության ու անկախության ապահովման ռազմ արդյթի շրջանակում սահմանվել է գիտելիքի գնահատման միասնական և անկախ համակարգ:

5) առողջապահության ոլորտում հանրային ֆինանսների կառավարման թափանցիկության և հաշվետվողականության բ ռազմավարական դրույթի շրջանակում վերանայվել և փոփոխվել է հիվանդանոցային ծառայությունների փաթեթը, ինչն արս «Հայաստանի Հանրապետության 2012 թվականի պետական բյուջեի մասին» ՀՀ օրենքում:

6) դատական համակարգում, դատավորների շահերի բախման, եկամուտների և գույքի հայտարարագրման թափանցիկը վերահսկելիության ապահովման ուղղությամբ 2012 թ. ընդունվել է «Հանրային ծառայության մասին» ՀՀ օրենքը, որով կարգս դատավորների շահերի բախման ինստիտուտը:

7) իրավաբանական անձանց պետական գրանցման ոլորտում ներդրվել է էլեկտրոնային ռեգիստրի գաղափարը՝ «Իրավա անձանց պետական գրանցման մասին» ՀՀ օրենքում կատարելով փոփոխություններ: Օրենքի ընդունումից հետո պետական գ համար այլ պետական մարմիններից պահանջվող փաստաթղթերը ստացվում են միայն իրավաբանական անձանց պետակա գործակալության միջոցով: Կրճատվել են իրավաբանական անձանց պարտավորությունների բացակայությունը հավաստող ս տրամադրման և լուծարման գրանցման ժամկետները:

8) դատական ակտերի հարկադիր կատարման ոլորտում հարկադիր կատարողների կողմից պարտապանի գույքը հայտն կարողությունների բարձրացման ուղղությամբ ներդրվել է պարտապանի գույքի հայտնաբերմանն ուղղված հարցումների էլե համակարգը: Բարելավվել են դատական ակտերի հարկադիր կատարման նկատմամբ ՀՀ արդարդատության նախարարությու շրջանակում իրականացվող վերահսկողության մեխանիզմները: Վերանայվել են դատական ակտերի հարկադիր կատարումն ծառայության գործունեության նկատմամբ վերահսկողության մեթոդներն ու ընթացակարգերը: Սահմանվել է դատական ակս հարկադիր կատարումն ապահովող ծառայության գործունեության արդյունքների ապահովման ընթացակարգը:

9) ոստիկանության ոլորտում նշանակալի արդյունքներ են արձանագրվել: Ճանապարհային ոստիկանությունում ներդրվել ճանապարհատրանսպորտային պատահարների գրանցման և դրանց վերաբերյալ վիճակագրության վարման համակարգչայ] Կատարելագործվել է բնակչության պետական ռեգիստրի համակարգը: Կանոնակարգվել է բնակչության պետական ռեգիստը օգտագործումը հանրային ծառայություններ մատուցելիս: Բնակչության պետական ռեգիստրի բազայում ներդրվել է հանրայ] ծառայությունների համարանիշների համակարգը: Կատարելագործվել է ոստիկանության ծառայողների գործողությունների լ ընթացակարգերի մատչելիությունը: Պարզեցվել է վարորդական վկայական ստանալու քննություններ ընդունելու ընթացակայ է սեփականատիրոջ դիմումի հիման վրա բնակելի տարածության նկատմամբ օգտագործման իրավունք չունեցող անձին կար ժամանակում հաշվառումից հանելու պարզեցված ընթացակարգը:

10) հանրային ծառայության ոլորտում 2012 թ. հունվարի 1-ից ուժի մեջ է մտել «Հանրային ծառայության մասին» ՀՀ օրե կանոնակարգում է հանրային ծառայողների իրավունքների ու պարտականությունների, հավաքագրման, առաջխաղացման և պաշտոնաթողության, վարքագծի և շահերի բախման միասնական սկզբունքները: Կանոնակարգվել է ՀՀ բարձրաստիճան պ անձանց էթիկան, շահերի հայտարարագրման մեխանիզմներն ու շահերի բախման դեպքերի վարույթի իրականացման կարգ Ձևավորվել է բարձրաստիճան պաշտոնատար անձանց հանձնաժողովը և գործարկվել է բարձրաստիճան պաշտոնատար ան եկամուտների ու փոխկապակցված անձանց հայտարարագրման համակարգը:

11) կոռուպցիայի դեմ պայքարում կարևոր նշանակություն ունեն նաև ծրագրի գործողության ընթացքում ընդունված հակ իրավական ակտերն, ինչպիսիք են «Գնումների մասին» ՀՀ օրենքը՝ ընդունված 22.12.2010 թ., «Հանրային ծառայության մասի ընդունված 26.05.2011 թ., ՀՀ ընտրական օրենսգիրքը՝ ընդունված 26.05.2011 թ. (ընտրաբշավների ֆինանսավորման մեջ կոռու կանխարգելման մեխանիզմների մասով):

11. Հակակոռուպցիոն քաղաքականության իրականացման համար ՀՀ-ում ներդրվել է կոռուպցիայի դեմ պայքարի ապակենտրոնացված համակարգ, որում քաղաքականության մշակման, հսկողության և համակարգման գործառույթները տս են կոռուպցիայի բացահայտման ու հետապնդման մասնագիտացված մարմինների կողմից իրականացվող գործառույթներից:

12. ՀՀ հակակոռուպցիոն ռազմավարության և դրա իրականացման 2009-2012 թթ. միջոցառումների ծրագրում նախանշվ նպատակներն ամբողջությամբ չեն իրագործվել, և ՀՀ շարունակում է դասվել կոռուպցիայի բարձր մակարդակ ունեցող երկրն

Հասարակության մեջ կոռուպցիայի մակարդակի ամենացածր ընկալումը տեղական ինքնակառավարման մարմիններում է և Կոռուպցիայի ամենաբարձր մակարդակն ընկալվում է ոստիկանությունում, դատախազական համակարգում, հարկային և մարմիններում, պետավտոտեսչությունում և բուհերում:

13. Ուշագրավ է նշել, որ ՀՀ հակակոռուպցիոն ռազմավարության և դրա իրականացման 2009-2012 թթ. միջոցառումները մոնիթորինգի և գնահատման համակարգը խարսխված է միջազգայնորեն ընդունված կոռուպցիայի գնահատման ցուցանիշներ համակարգի և դրանց մեթոդաբանության վրա:

14. ՀՀ հակակոռուպցիոն ռազմավարության 2009-2012 թթ. միջոցառումների ծրագիրն ամրագրել էր գերատեսչական (ուր հակակոռուպցիոն ծրագրերի մշակման և իրականացման քաղաքականություն, որը, սակայն, ամբողջությամբ չի ապահովվել մարմինների կողմից: Միայն առանձին դեպքերում են ընդունվել կոռուպցիոն երևույթների դեմ պայքարի ոլորտային ծրագրեր փաստաթղթեր, մասնավորապես, Կրթական համակարգում կոռուպցիոն երևույթների դեմ պայքարի 2011-2012 թվականների միջոցառումների համալիր ծրագիրը, Առողջապահության համակարգի բարեփոխման և կոռուպցիոն ռիսկերի նվազեցմանն աշխատանքների իրականացման ժամանակացույց՝ 2010-2012 թթ. համար: Ծրագրով նախատեսված մի շարք հակակոռուպց ընդունումը չի ապահովվել: Օրինակ՝ «Ծրագրային բյուջետավորման մասին» և «ՀՀ հանրային առողջության անվտանգության մասին» ՀՀ օրենքները չեն ընդունվել:

15. ՀՀ հակակոռուպցիոն ռազմավարության 2009-2012 թթ. միջոցառումների ծրագրի արդյունքների լրիվ կամ մասնակի չ պատճառները պայմանավորված են ՀՀ հակակոռուպցիոն ռազմավարության իրականացման 2009-2012 թվականների միջոց ծրագրի թերի պլանավորմամբ՝ միջոցառումների, արդյունքի իրականացման պատասխանատու մարմնի ոչ ճիշտ որոշման, միջոցառումների ծրագրով սահմանված արդյունքի իրականացման ոչ հիմնավոր վերջնաժամկետներ սահմանելու պատճառով Միջոցառումներն անհրաժեշտ չափով համալիր և ամբողջական չէին: Այդ ծրագիրը մշակելիս կոռուպցիոն հիմնախնդիրները կոռուպցիայի պատճառները, դրսևորման ձևերը թերի էին բացահայտվել:

16. 2009-2012 թթ. ՀՀ հակակոռուպցիոն ռազմավարության խնդիրներից մեկը նաև անհրաժեշտ ֆինանսական և այլ միջոց լիարժեք ապահովվածության բացակայության պարագայում ներառված ոլորտների չափազանց լայն և ոչ թիրախավորված լի

17. Հակակոռուպցիոն ռազմավարություն մշակելիս հիմնախնդիր է կոռուպցիոն ռիսկերի հայտնաբերումն ու դրանց հաղ ուղիների փնտրտուքը, մինչդեռ ռիսկերը պետք է գնահատված լինեին նախքան միջոցառումների ծրագրի մշակումը, ինչը չէր հակակոռուպցիոն ռազմավարության 2009-2012 թթ. միջոցառումների ծրագիրը մշակելիս: Ծրագրի կենսագործման ընթացք ապահովվել նոր կոռուպցիոն ռիսկերի և պատճառների ուսումնասիրության հիման վրա ծրագրում նախանշված միջոցառում փոփոխումը կամ համալրումը: Ծրագրով կոռուպցիոն ռիսկերը նվազեցնելու համար մի շարք ոլորտներում նախատեսվել էին օրենսդրական փոփոխություններ և (կամ) վերապատրաստումներ ենթադրող միջոցառումներ, որոնք չէին կարող էական ազ ունենալ կոռուպցիոն ռիսկերի մակարդակի վրա:

1.2. Կոռուպցիայի դեմ պայքարում Հայաստանի Հանրապետության ստանձնած միջազգային պարտավոր

18. Կոռուպցիայի դեմ պայքարի ոլորտում ՀՀ ստանձնած պարտավորությունները շարունակաբար ընդլայնվել են:

19. 2004 թ. հունվարին Հայաստանն անդամակցել է ԿԴՊՊԽ-ին, իսկ 2004 թ. հունիսին և դեկտեմբերին ստորագրել և վավ Եվրախորհրդի «Կոռուպցիայի մասին» քրեական իրավունքի կոնվենցիան և «Կոռուպցիայի մասին» քաղաքացիական իրավուն կոնվենցիան: Հայաստանը ներգրավված է նաև Տնտեսական համագործակցության և զարգացման կազմակերպության (ՏՀԶԿ խորհրդային 8 երկրների համար նախաձեռնած «Մտավորլի հակակոռուպցիոն գործողությունների պլան» ծրագրում, որը կոչ բարելավելու նշված երկրների հակակոռուպցիոն քաղաքականությունը միջազգային փորձագետների կողմից մշակված առաջարկությունների միջոցով:

20. ԵՀԲ-ի շրջանակներում Եվրոպական միությունն ու Հայաստանը 2006 թ. վավերացրել են գործողությունների ծրագիր, կոռուպցիայի դեմ պայքարը ներառված է որպես գերակա ոլորտ: Հայաստանի գործողությունների ծրագրում հասուն կերակու մեջ ներառվել են 8 հակակոռուպցիոն միջոցառումներ, այդ թվում՝ պատշաճ քննության ապահովումը և կոռուպցիոն հանցա հետապնդումը, ՀՀ քրեական օրենսգրքի համապատասխանեցումը միջազգային ստանդարտներին, դատավորների և դատախ էթիկայի կանոնների մշակումը, պաշտոնյաների կողմից գույքի և եկամտի սխալ հայտարարագրման դեպքում պատասխանս սահմանումը, դատավորների աշխատավարձերի բարձրացումը և այլն: Այս գործողությունների ծրագրում նշված համարյա բ միջոցառումները միաժամանակ ներառված են նաև ՄԱԿ-ի, ԵԽ-ի «Քրեական իրավունքի մասին» և «Քաղաքացիական իրավ կոնվենցիաներում, ԿԴՊՊԽ-ի ու ՏՀԶԿ-ի առաջարկություններում:

21. 2005 թ. ՀՀ-ը ստորագրել է ՄԱԿ-ի Կոռուպցիայի դեմ կոնվենցիան, որը 2006 թ. վավերացվել է ՀՀ ԱԺ-ի կողմից: Լինել ի անդամ՝ ՀՀ-ը ենթարկվել է ՄԱԿ-ի Կոռուպցիայի դեմ կոնվենցիայի իրականացման մոնիթորինգին:

22. 2005 թ. ստորագրված ՆԱՏՕ-ի հետ ՀՀ անհատական գործընկերության գործողությունների ծրագրով ՀՀ կառավարությ պարտավորվել է ակտիվորեն մասնակցել ԿԴՊՊԽ-ի գործունեությանն ու իրականացնել ԿԴՊՊԽ-ի առաջարկությունները, իր ՀՌԲԾ-ն, ներդնել պետական պաշտոնյաների կողմից կոռուպցիայի կանխարգելման և հետապնդման հատակ և թափանցիկ հաշվետվողականության մեխանիզմ, պետական պաշտոնյաների ուսուցման և վերապատրաստման միջոցով բարելավել իրա կոռուպցիայի վերաբերյալ:

23. 2012 թ. ապրիլի 17-ին Հայաստանը միացել է Բաց կառավարման համագործակցությանը: Բաց կառավարման համագործակցությունը ստեղծվել է 2011 թվականի սեպտեմբերի 20-ին 8 հիմնադիր երկրների (Բրազիլիա, Ինդոնեզիա, Մեքս Նորվեգիա, Ֆիլիպիններ, Հարավային Աֆրիկա, Միացյալ Թագավորություն, Ամերիկայի Միացյալ Նահանգներ) կողմից՝ թավ հաշվետու և արդյունավետ կառավարում իրականացնելու նպատակով: Հայաստանը, միանալով այս նախաձեռնությանը, ստ

շարք պարտավորություններ, որոնց շարքում է նաև կոռուպցիայի դեմ պայքարը:

1.3. ՀՀ հակակոռուպցիոն ռազմավարության և դրա իրականացման միջոցառումների ծրագրի նպատակահիմնական ուղղությունները և խնդիրները

24. Հակակոռուպցիոն ռազմավարության գլխավոր նպատակը կոռուպցիայի դեմ պայքարի միջազգային չափանիշներն ի միջոցով Հայաստանում կոռուպցիայի պրոգրեսիվ և հետևողական նվազեցմանը նպաստելն է, պետական կառավարման մարմններում քաղաքացիների վստահության ամրապնդումն ու կոռուպցիայի նկատմամբ գրոյական հանդուրժողականության խթանումը:

25. Ռազմավարությունն օգնելու է պետական կառավարման կառույցներին փոխել իրենց ինստիտուցիոնալ հակակոռուպցիոն մշակույթն ու հետևանքների առումով որդեգրել արդյունքին ուղղված մոտեցում: Ռազմավարությունը պահանջում է ակտիվ մասնակցություն բոլոր պետական մարմինների, քաղաքացիական հասարակության և միջազգային հանրության կողմից:

26. ՀՀ հակակոռուպցիոն ռազմավարությունն ուղղված է բարեխիղճ և պատասխանատու պաշտոնյաների միջոցով կոռուպցիայի և տարածվածության նվազեցմանը, կոռուպցիայի դեմ պայքարին ուղղված գործընթացների նկատմամբ հանրապետական բարձրացմանը, հակակոռուպցիոն միջոցառումների իրականացման ընթացքում հանրության աջակցության ընդլայնումն ու ինչպես նաև կոռուպցիայի կանխարգելման առավել արդյունավետ և գործուն միջոցների կիրառմանը: ՀՀ հակակոռուպցիոն ռազմավարության հիմնական խնդիրը հանրային ծառայության ոլորտում կոռուպցիայի կանխարգելմանը, կոռուպցիոն վարք պատասխանատվության համարժեք միջոցների սահմանմանը, կոռուպցիոն վարքագծի դրսևորումների արդյունավետ քննադատական վստահության բարձրացմանն ուղղված միջոցների համալիր կիրառումն է: ՀՀ հակակոռուպցիոն ռազմավարությունը խնդիրն իրականացնելու է թիրախային չորս ոլորտում՝ առողջապահության, կրթության, պետական եկամուտների հավաքածուի կանխարգելման կողմից քաղաքացիներին ծառայությունների մատուցման:

1.4. Հակակոռուպցիոն քաղաքականության հիմնարար արժեքներն ու սկզբունքները

27. Հայաստանի Հանրապետությունում հակակոռուպցիոն քաղաքականության իրականացման նոր տեսլականը հիմնված «փոփոխության տեսության» վրա: Այն ենթադրում է կոռուպցիայի դեմ պայքարի գործընթացի վերախմաստավորում, դրա հիմնական սկզբունքների, արժեքների, չափանիշների վերանայում և վերափոխում:

28. Հակակոռուպցիոն քաղաքականությունը պետք է հիմնված լինի հետևյալ հիմնարար արժեքները կենսագործելու նախադրյալ վրա՝

1) **մարդու իրավունքների ու հիմնարար ազատությունների, օրենքի գերակայություն.** բոլոր պետական մարմիններն օրենքների պահանջներին: Այն քաղաքացիները, որոնց իրավունքները խախտվել են, արդյունավետ պաշտպանության հնարավորություն պետք է ունենան:

2) **քաղաքական կամք.** պետական իշխանության բոլոր ճյուղերը՝ օրենսդիր, գործադիր և դատական, լիովին գիտակցում կոռուպցիայից զերծ հասարակություն ունենալու կարևորությունը և արդյունավետ համագործակցում են ռազմավարության իրականացումն ապահովելու համար:

3) **հանրային շահի առաջնայնություն.** իշխանության և հանրային ինստիտուտների ներկայացուցիչներն իրենց լիազորված իրականացնելիս պարտավոր են հանրային շահը բարձր դասել ցանկացած այլ շահից: Անյոյալատրելի է լիազորությունների չիրենց, իրենց ընտանիքների կամ մտերիմների համար չարդարացված նյութական կամ ոչ նյութական օգուտներ կամ առավել ստանալու համար:

4) **բարեխիղճություն.** իշխանության և հանրային ինստիտուտների ներկայացուցիչները պարտավոր են հրապարակել իր պարտականությունների օբյեկտիվ կատարման հետ բախման մեջ մտնող ցանկացած անձնական շահ, ինչպես նաև ձեռնարկ անհրաժեշտ միջոցները՝ շահերի բախումից և անհամատեղելի գործունեությունից խուսափելու համար:

5) **թափանցիկություն.** իշխանության և հանրային ինստիտուտների ներկայացուցիչներն ապահովում են հանրային շահ տեղեկատվության մատչելիությունը, որոշումների ընդունման գործընթացի թափանցիկությունը և այդ գործընթացին քաղաքացիական հասարակության մասնակցությունը:

29. Հանրային կառավարման ժամանակակից և արդյունավետ համակարգի ձևավորման համար ռազմավարության իրականացումն է հետևյալ սկզբունքների վրա՝

1) **իրավունքի գերակայություն.** բոլորը հավասար են օրենքի առջև և հավասարապես պաշտպանվում են օրենքով, աս իշխանությունների լիարժեք բաժանումը, հարգանքը մարդու իրավունքների ու ազատությունների հանդեպ, ինչպես նաև պատասխանատվության անխուսափելիության սկզբունքի հետևողական իրագործումը:

2) **պատասխանատվություն.** հանրային իշխանության մարմինները պատասխանատու են ռազմավարությունից բխող միջոցառումների իրականացման և դրանց արդյունավետության ապահովման համար:

3) **կոռուպցիոն ռիսկերի գնահատում և կառավարում.** հանրային յուրաքանչյուր ինստիտուտ պետք է ունակ լինի իրականացվող կառավարման գործընթացում կանխատեսելու կոռուպցիոն պոտենցիալ ռիսկերը և համարժեքորեն նվազեցնել:

4) **ինքնագնահատում.** պետական կառավարման պատասխանատու մարմինների կողմից կոռուպցիոն ռիսկերը պետք է պարբերաբար գնահատվեն՝ այս ռազմավարության և դրա համապատասխան գործողությունների ծրագրի իրականացման և

5) **հակակոռուպցիոն ընթացակարգերի մշակման և իրացման համաչափություն.** հանրային ինստիտուտները պետք է մշակեն, ներդնեն և իրականացնեն այնպիսի հուսալի ընթացակարգեր, որոնք համաչափ կլինեն ինստիտուցիոնալ ռիսկերին և

ինստիտուտի պաշտպանվածության աստիճանին (խոցելիությանը), ինչպես նաև կհամապատասխանեն այս կամ այն ինստիտուտներին և կազմակերպական առանձնահատկություններին.

6) **քաղաքական բարձրագույն մակարդակում հաշվետվողականություն.** հակակոռուպցիոն քաղաքականության արդյունավետությունը պահանջում է կառավարման բարձրագույն մակարդակում հանրային բոլոր ինստիտուտներին կոռուպցիայից պաշտպանելու անհանդուրժողականության հստակ ազդակների հասցեագրում:

Կառավարման յուրաքանչյուր օղակ պետք է նախաձեռնի, դեկավարի և վերահսկի կոռուպցիայի հակազդման միջոցառողջակցելով, որ կոռուպցիան հակասում է բարեխղճության և թափանցիկության հիմնարար արժեքներին.

7) **կոռուպցիոն իրավախախտումների կանխարգելում.** առաջնահերթ և պարտադիր է ապահովել կոռուպցիոն իրավախախտումներ ծնող և դրանց նպաստող նախադրյալների վաղ բացահայտումը և ժամանակին չեզոքացումը: Հանրային ինստիտուտները պետք է միջոցներ ձեռնարկեն կոռուպցիայի դեմ պայքարում վստահելի գործընկերներ գտնելու և նրանց հետ համագործակցելու գործում: Գործընկերային կամ այլ համաձայնություններ կնքելիս՝ յուրաքանչյուր ինստիտուտ պետք է համակարգի կողմն ունի սույն և մյուս սկզբունքներին համապատասխանող քաղաքականություն և ընթացակարգեր.

8) **համագործակցություն և համաձայնեցում.** կոռուպցիայի դեմ պայքարի գործընթացում ներգրավված ինստիտուտներտրեն համագործակցեն՝ ապահովելով նպատակների և դրանց նվաճման միջոցառումների միասնական սահմանումը և հիրականացումը.

9) **հանրային-մասնավոր գործընկերություն.** անհրաժեշտ է ապահովել կոռուպցիայի դեմ ձեռնարկվող կանխարգելիչ միջոցների իրականացման գործում քաղաքացիական հասարակության և գործարար հանրության ներգրավվածությունը:

1.5. ՀՀ հակակոռուպցիոն քաղաքականություն իրականացնող մարմինները

30. Հայաստանում գործում է կոռուպցիայի դեմ պայքարի ապակենտրոնացված կառավարման համակարգ, որտեղ հակաքաղաքականության մշակման, հսկողության և համակարգման գործառնությունները տարանջատված են կոռուպցիայի բացահայտման ազդեցիկության մարմիններից:

31. ՀՀ-ում հակակոռուպցիոն քաղաքականությունը կենսագործվում է կանխարգելիչ ինստիտուցիոնալ մոդելի շրջանակներում կառուցվածքով:

32. Հայաստանում հակակոռուպցիոն բարեփոխումների համակարգում ու դրանց կատարման նկատմամբ հսկողություն իրականացնում է կոռուպցիայի դեմ պայքարի խորհուրդը (այսուհետ՝ խորհուրդ): Խորհուրդը ղեկավարում է ՀՀ վարչապետը կազմում ընդգրկվում են ՀՀ կառավարության աշխատակազմի ղեկավար-նախարարը, ՀՀ ֆինանսների նախարարը, ՀՀ արդարադատության նախարարը, ՀՀ գլխավոր դատախազը, բարձրաստիճան պաշտոնատար անձանց էթիկայի հանձնաժողովի նախագահը, խորհրդարանական ընդդիմադիր խմբակցություններից մեկական ներկայացուցիչ, Հանրային խորհրդի նախագահի նախնիների միության մեկ և քաղաքացիական հասարակության երկու ներկայացուցիչ:

33. Խորհուրդը

- 1) քննարկում և հավանություն է տալիս հակակոռուպցիոն ռազմավարությանը.
- 2) ներկայացնում է առաջարկություն հակակոռուպցիոն ռազմավարության մեջ փոփոխություններ և լրացումներ կատարվերաբերյալ.
- 3) քննարկում և հավանություն է տալիս հակակոռուպցիոն ռազմավարության հիման վրա մշակված ոլորտային ծրագրեր
- 4) ներկայացնում է առաջարկություն հակակոռուպցիոն ռազմավարության հիման վրա մշակված ոլորտային ծրագրերում փոփոխություններ և լրացումներ կատարելու վերաբերյալ.
- 5) համակարգում է հակակոռուպցիոն ռազմավարությունից և Հայաստանի Հանրապետության ստանձնած միջազգային պարտավորություններից ու հանձնառություններից բխող միջոցառումների իրականացումը, ոլորտային հակակոռուպցիոն ծրագրերի մշակման և իրականացման գործընթացը՝ պետական մարմիններից պահանջելով և ստանալով անհրաժեշտ նյութեր ու տեղեկագրեր և անցկացնելով հանդիպումներ, քննարկումներ, լուսումներ, քննարկելով կոռուպցիայի դեմ պայքարի ոլորտում խնդիրները և առաջարկելով դրանց լուծման հնարավոր տարբերակներ.

6) իրականացնում է հսկողություն հակակոռուպցիոն ռազմավարությունից և Հայաստանի Հանրապետության ստանձնած պարտավորություններից ու հանձնառություններից բխող միջոցառումների կատարման, ոլորտային հակակոռուպցիոն ծրագրերի և իրականացման գործընթացի նկատմամբ՝ առաջարկություններ ներկայացնելով պատասխանատու մարմիններ, պահանջել հաշվետվություններ և վերլուծություններ, կազմակերպելով ու անցկացնելով քննարկումներ, հանդիպումներ, լուսումներ.

7) քննարկում է հակակոռուպցիոն ծրագրերի գնահատման (մոնիթորինգի) արդյունքները և հանձնախմբի կողմից ամփոփ հաշվետվությունների հիման վրա առաջարկություններ ներկայացնում պատասխանատու մարմիններ.

8) կոռուպցիայի դեմ պայքարի գործընթացում համագործակցում է միջազգային և տարածաշրջանային կազմակերպությունների քաղաքացիական հասարակության ներկայացուցիչների, գործարար ոլորտը ներկայացնող կազմակերպությունների, հակակոռուպցիոն քաղաքականության իրականացման գործում դերակատարում ունեցող մարմինների, ինչպես նաև կոռուպցիայի կանխարգելիչ նպաստող ինստիտուտների հետ, այդ թվում՝ համակարգված հանդիպումների միջոցով: Ընդ որում, համակարգված հանդիպումներ ժամանակ տեղի են ունենում քննարկումներ իրականացված միջոցառումների, խնդիրների, հնարավոր լուծումների վերաբերյալ միաժամանակ ապահովելով պետական և տեղական ինքնակառավարման մարմինների միջև պատշաճ հաղորդակցություն և արդյունավետ համագործակցություն: Քննարկումների արդյունքում ներկայացված կարծիքները խորհուրդը կարող է ներառել նախապատրաստած առաջարկությունների մեջ.

9) հաստատում է խորհրդի աշխատակարգը.

10) հաստատում է հանձնախմբի աշխատակարգը.

11) սահմանում է փորձագետների ընտրության կարգը, ինչպես նաև նրանց ներկայացվող չափանիշները:

34. Խորհրդի՝ հանձնախմբի կողմից ամփոփված հաշվետվությունների հիման վրա պատասխանատու մարմիններին ներ առաջարկությունները կենսագործվում են Հայաստանի Հանրապետության կառավարության որոշումներով, Հայաստանի Հանրապետության վարչապետի կամ պատասխանատու մարմինների կողմից ընդունվող իրավական ակտերով: Խորհրդի առաջարկությունները կարող են հիմք ծառայել նաև Հայաստանի Հանրապետության Ազգային ժողովի և տեղական ինքնակա մարմինների իրավական ակտերի համար:

35. Խորհրդին կից ստեղծվում է անկախ փորձագետներից կազմված՝ մշտապես գործող փորձագիտական հանձնախումբ:

36. Հանձնախումբը՝

1) աջակցում է հակակոռուպցիոն ռազմավարության և հակակոռուպցիոն ոլորտային ծրագրերի նախագծերի մշակմանը, ներկայացնում առաջարկություններ ռազմավարությունում և (կամ) հակակոռուպցիոն ոլորտային ծրագրերում փոփոխություն լրացումներ կատարելու վերաբերյալ.

2) իրականացնում է ծրագրերի մոնիթորինգ, գնահատում, ամփոփում է ծրագրերի իրականացման մասին հաշվետվություն

3) նախապատրաստում է հաշվետվություններ, զեկույցներ ծրագրերի կատարման վիճակի մասին և առաջարկություններ ներկայացնում խորհուրդ.

4) խորհրդի կողմից նախանշված, ինչպես նաև հակակոռուպցիոն ռազմավարությամբ սահմանված ոլորտներում ուսումն վերլուծում է կոռուպցիայի դրսևորումներն ու պատճառները և ներկայացնում դրանց առավել արդյունավետ լուծման վերաբե առաջարկություններ.

5) խորհրդի հանձնարարությամբ իրականացնում են միջոցառումներ՝ կոռուպցիայի կանխարգելման հարցերով հասարա գիտելիքների ընդլայնմանն ու տարածմանը նպաստելու համար՝ մասնակցելով տեղեկատվական և կրթական նյութերի պատ աշխատանքներին, հանդես գալով զանգվածային լրատվության միջոցներով, իրականացնելով այլ գործառույթներ: Այս գործս իրականացնելիս հանձնախումբը համագործակցում է պետական մարմինների, ուսումնական հաստատությունների, ինչպես զանգվածային լրատվության միջոցների հետ.

6) կոռուպցիայի դեմ պայքարի գործընթացում ապահովում է խորհրդի համագործակցությունը տարածաշրջանային և մի կազմակերպությունների, քաղաքացիական հասարակության, տեղական գործարար ոլորտը ներկայացնող կազմակերպություն հակակոռուպցիոն քաղաքականության իրականացման գործում դերակատարում ունեցող մարմինների, ինչպես նաև կոռուպե կանխարգելմանը նպաստող ինստիտուտների հետ.

7) խորհրդի հանձնարարությամբ՝ մշակում է ուղեցույցներ և ներկայացնում խորհրդի հավանությանը, պատասխանատու մարմիններին ցուցաբերում է մեթոդական և այլ աջակցություն.

8) կատարում է խորհրդի կողմից տրված այլ հանձնարարություններ:

37. Խորհրդի և փորձագիտական հանձնախմբի կազմակերպատեխնիկական աշխատանքներն արդյունավետ կազմակեր րպատակով ստեղծված՝ Հայաստանի Հանրապետության կառավարության աշխատակազմի հակակոռուպցիոն ծրագրերի մո՛ րաժինը (այսուհետ՝ մոնիթորինգի բաժին) իրականացնում է հետևյալ գործառույթները

1) ապահովում է խորհրդի կազմակերպատեխնիկական աշխատանքների իրականացումը.

2) կազմակերպում է փորձագիտական հանձնախմբի աշխատանքները և ապահովում փորձագետների կապը ոլորտային լիազոր մարմինների պատասխանատուների հետ.

3) իրականացնում է Հայաստանի Հանրապետության հակակոռուպցիոն ռազմավարության ու դրա իրականացման միջոց ծրագրի, հաշվետվությունների և միջազգային պայմանագրերով կոռուպցիայի դեմ պայքարում ստանձնած պարտավորություն կատարման վերաբերյալ զեկույցների մոնիթորինգ.

4) իրականացնում է հսկողություն իր գործունեության ոլորտներին առնչվող՝ Հայաստանի Հանրապետության կառավար րտարվա գործունեության միջոցառումների ծրագրի և գերակա խնդիրների կատարման ընթացքի նկատմամբ և դրա մասին տեղեկատվություն ներկայացնում խորհուրդ.

5) իրականացնում է հակակոռուպցիոն ռազմավարությամբ, հակակոռուպցիոն ոլորտային ծրագրերով և այլ իրավական ր հաստատված (սահմանված) հակակոռուպցիոն ծրագրերին առնչվող՝ Հայաստանի Հանրապետության կառավարության և Հտ Հանրապետության վարչապետի քննարկմանը կամ կարծիքին ներկայացված իրավական ակտերի նախագծերի, ինչպես նաև ր հարցերի հետ կապված մասնագիտական փորձաքննություն, տալիս է համապատասխան ոլորտի զարգացման, գործունեությ արդյունավետության բարելավման վերաբերյալ իրավական ակտերի նախագծերի մասին եզրակացություններ.

6) պետական և տեղական ինքնակառավարման մարմինների, ինչպես նաև տեղական ու միջազգային ոլորտային կազմակերպությունների ներկայացուցիչների հետ կազմակերպում և իրականացնում է միջոցառումներ, այդ թվում՝ քննարկո սեղաններ, տեղեկատվական նյութերի և ուղեցույցների տարածում, որոնք կնպաստեն հասարակության իրազեկվածության մ բարձրացմանը կոռուպցիայի դեմ պայքարի ոլորտում:

38. Առանձին ոլորտներում հակակոռուպցիոն քաղաքականությունն իրականացնում են պատասխանատու մարմինները (նախարարություններ, ՀՀ կառավարությանն առընթեր պետական մարմիններ): Պատասխանատու մարմիններն ապահովում ծրագրերի մշակումն ու լիարժեք իրականացումը: Տվյալ մարմիններում նշանակվում են հակակոռուպցիոն ծրագրերի իրական պատասխանատուներ (անձ/ստորաբաժանում): Պատասխանատուների պաշտոնների անձնագրերում (աշխատանքի նկարա ներառվեն հակակոռուպցիոն ծրագրերի իրականացումից բխող գործառույթներ: Յուրաքանչյուր պատասխանատու մարմնու նշանակվի նաև հակակոռուպցիոն ծրագրերի իրականացումը համակարգող պաշտոնատար անձ՝ առնվազն աշխատակազմի կամ մարմնի ղեկավարի տեղակալի մակարդակով:

39. ՀՀ-ում գործում են բազմաթիվ պետական մարմիններ, որոնք, իրենց գործառնություններն ու լիազորություններն իրականացնելու նպատակով կոորդինացիայի կանխարգելմանը: Այդպիսի մարմիններ են բարձրաստիճան պաշտոնատար անձանց էթիկայի հանձնաժողովը, ՀՀ Ազգային ժողովի էթիկայի հանձնաժողովը, ՀՀ դատարանների նախագահների խորհրդի էթիկայի հանձնաժողովը, ՀՀ տնտեսական մրցակցության պաշտպանության հանձնաժողովը, ՔՕԽ-ն, ՀՀ կենտրոնական ընտրակ հանձնաժողովը և այլն: Հայաստանի Հանրապետությունում արդյունավետ հակակոռուպցիոն քաղաքականության իրականացմանը անհրաժեշտ է համակարգել պետական մարմիններ և տեղական ինքնակառավարման մարմինները:

40. Կոռուպցիոն հանցագործությունների բացահայտումը և նախաքննությունն իրականացնում են ՀՀ քննչական կոմիտեն քննչական ծառայությունը, ՀՀ կառավարությանն առընթեր ՀՀ ոստիկանությունը, ՀՀ կառավարությանն առընթեր ազգային անվտանգության պետական ծառայությունը: Կոռուպցիոն հանցագործությունների նախաքննության և հետաքննության օրինակատմամբ հսկողությունը, ինչպես նաև կոռուպցիոն հանցագործություններով դատարանում մեղադրանքի պաշտպանություն իրականացնում է ՀՀ դատախազությունը:

Գ Լ ՈՒ Խ 2. Կ Ո Ռ ՈՒ Պ Յ Ի Ա Յ Ի Դ Ե Մ Պ Ա Յ Ք Ա Ր Ի Հ Ի Մ Ն Ա Կ Ա Ն Մ Ի Ջ Ո Ց Ն Ե Ր Ը

2.1. Կոռուպցիայի կանխարգելման միջոցները

2.1.1. Օրինավոր և բարեխիղճ հանրային ծառայողների դասի ձևավորումը

41. Կոռուպցիայի կանխարգելման տեսանկյունից կարևորվում է օրինավոր և բարեխիղճ հանրային ծառայողների դասի չ Այս առումով, առաջնային նախապայման է **հանրային ծառայողների ու պաշտոնատար անձանց օրինավոր և բարե վարքագիծն ապահովող ինստիտուցիոնալ համակարգի ձևավորումը:** Վերջինիս իրականացման միջոցառումներն ըն

1) ԵՄ և ՏՀԶԿ հանրային ծառայողների կամ պաշտոնատար անձանց համար կիրառվող էթիկայի կանոնների հիմնարար սկզբունքներին համապատասխան «Հանրային ծառայության մասին» ՀՀ օրենքով, անհրաժեշտության դեպքում՝ ճյուղային օյ էթիկայի սկզբունքների և վարքագծի կանոնների սահմանումը:

2) հանրային ծառայության առանձին ոլորտներում վարքագծի կանոնների պահանջների պահպանման նկատմամբ վերա և հսկողություն իրականացնող օղակներ (էթիկայի հանձնաժողովներ կամ էթիկայի հարցերով պատասխանատուներ) ձևավոր ձևավորման և գործունեության նորմերի սահմանումը, պատշաճ գործունեության ապահովումը, ինչպես նաև վերջիններիս հա գործունեության վերաբերյալ համակարգող մարմինի և հանրությանը հաշվետվություն ներկայացնելու վերաբերյալ պարտակ սահմանումը:

3) հանրային ծառայության առանձին ոլորտներում վարքագծի կանոնների պահանջների պահպանման նկատմամբ վերա և հսկողություն իրականացնող օղակների (էթիկայի հանձնաժողովներ կամ էթիկայի հարցերով պատասխանատուներ) գործո համակարգման մարմին նշանակելը: Տվյալ մարմինը վերջիններիս կտրամադրի մեթոդական ուղեցույցներ և կապահովի դրա վերապատրաստման, մոնիթորինգի և գնահատման արդյունավետությունը:

4) յուրաքանչյուր պետական մարմնում հանրային ծառայության առանձին ոլորտներում վարքագծի կանոնների պահանջ պահպանման նկատմամբ վերահսկողություն և հսկողություն իրականացնող օղակների (էթիկայի հանձնաժողովներ կամ էթի հարցերով պատասխանատուներ), անձնակազմի կառավարման ստորաբաժանումների և հակակոռուպցիոն ծրագրերի իրակ համար պատասխանատուների միջև համագործակցության գործուն մեխանիզմներ ներդնելը:

5) բարձրաստիճան պաշտոնատար անձանց էթիկայի հանձնաժողովին հանրային ծառայության առանձին ոլորտներում կանոնների պահպանման պրակտիկան ուսումնասիրելու, վերլուծելու և ամփոփելու համարժեք գործիքներ տրամադրելը և ոե համալրելը:

6) վարքագծի կանոնների պահանջների իրական կատարումը՝ ներառյալ այդ պահանջներին չհնթարկվելու համար ներգոյ միջոցների կիրառումն ապահովող գործուն ընթացակարգերի մշակումն ու ներդնումը:

7) էթիկայի հարցերով պահանջների պահպանման նկատմամբ վերահսկողություն և հսկողություն իրականացնող օղակն հանրային ծառայության առանձին ոլորտներում շահերի բախման, անհամատեղելի գործունեության և այլ սահմանափակու բացահայտման գործառնությունների վերապահումը:

8) բարձրաստիճան պաշտոնատար անձանց էթիկայի հանձնաժողովի ձևավորման և անդամների ընտրության գործընթ վերանայման վերաբերյալ առաջարկություններ ներկայացնելը, բարձրաստիճան պաշտոնատար անձանց էթիկայի հանձնաձ ոեսուրաներով համալրելը:

9) «Հանրային ծառայության մասին» ՀՀ օրենքով նախատեսված հանրային ծառայողի ու պաշտոնատար անձի անհամա գործունեության և այլ սահմանափակումների շրջանակի վերանայումը, դրանց հստակության և կանխատեսելիության ապա

42. Օրինավոր և բարեխիղճ հանրային ծառայողների դասի ձևավորման կարևոր նախապայմաններից մեկը **շահերի բա կանխարգելող գործնականորեն կիրառելի կառուցակարգերի ձևավորումն է:** Սա իրագործելու նպատակով անհրաձ իրականացնել հետևյալ միջոցառումները՝

1) հանրային ծառայողի և պաշտոնատար անձի շահերի բախման հասկացության և իրավիճակների սահմանումը, շահեյ հայտարարագրման մեխանիզմների սահմանումն ու կատարելագործումը, այդ թվում՝ բարձր ռիսկային ոլորտներում, ինչպես պետական պաշտոնյաների համար, ովքեր չունեն վերադաս:

2) հանրային ծառայության առանձին ոլորտներում շահերի բախման, անհամատեղելի գործունեության և այլ սահմանա բացահայտման, ինչպես նաև դրանց չեզոքացման գործառնությունների վերապահումն էթիկայի հարցերով պահանջների պահպա

նկատմամբ վերահսկողություն և հսկողություն իրականացնող օղակներին.

3) շահերի բախման, անհամատեղելի գործունեության և այլ սահմանափակումների բացահայտումն ու չեզոքացումը, ինչ սահմանված պահանջների խախտման համար ներգործության միջոցների կիրառումն ապահովող գործուն ընթացակարգերի ներդրումը:

43. Օրինավոր և բարեխիղճ հանրային ծառայողների դասի ձևավորման հաջորդ կարևոր նախադրյալը **հանրային ծառայաշտոնատար անձանց ակտիվների ու շահերի հայտարարագրման (ֆինանսական բացահայտման) համակարգ բարելավումն է:** Վերջինիս իրականացման միջոցառումներն ընդգրկում են՝

1) ակտիվների ու շահերի հայտարարագրման գործընթացի վերանայումն ու օպտիմալացումն՝ ընդլայնելով հայտարարաբեռնակա տվյալների ցանկը և հայտարարագիր ներկայացնող պաշտոնատար անձանց շրջանակը, որոշակիացնելով փոխկապակցված անձանց և ընտանիքի կազմին վերաբերող տվյալների շրջանակը, հստակեցնելով հայտարարագրման կարգը և ժամկետները.

2) հայտարարագրման գործընթացի կանոնների կատարման մշակումն ու ներդրումը՝ ներառյալ այդ կանոնների պահանջկատարելու համար իրավական ներգործության միջոցների կիրառումն ապահովող գործուն ընթացակարգերը.

3) հայտարարագրման գործընթացի թափանցիկության ու մատչելիության բարձրացումը՝ «Հանրային ծառայության մատուցումն ամրագրելով ստուգված հայտարարագրերի վերաբերյալ հրապարակային պարզաբանումներ կամ բացատրություններ կայացնելու ընթացակարգերը:

2.1.2. Արդյունավետ հանրային կառավարման համակարգի ձևավորումը

44. Հանրային ծառայության միասնականությունն ու ամբողջականությունը, պետական մարմինների գործառնությունների հստակացումը, կառուցվածքային և գործառնության արդյունավետության ապահովումը կոռուպցիայի կանխարգելման պաշտպանումով, **ՀՀ հակակոռուպցիոն ռազմավարությունն ուղղված է լինելու հանրային կառավարման մարմինների կառուցվածքային և գործառնական բարեփոխումների ապահովմանը:** Սրա իրականացման միջոցառումներն ընդգրկում են՝

1) վարչարարության պարզեցման համալիր ծրագրի մշակումը և իրականացումը.

2) հանրային կառավարման մարմինների կառուցվածքային արդյունավետության գնահատումը, գործող ինստիտուտների գործառնությունների վերանայման ապահովումը և դրանց լիարժեք իրագործման համար լիազորությունների ամբողջացումը.

3) միասնական հանրային ծառայության արդյունավետ կառավարման ինստիտուտ ներդրելը՝ տարանջատելով «հանրային» և «հանրային պաշտոնյա» հասկացությունները.

4) ընդհանուր հիմունքներով հանրային ծառայության ընդունվելու իրավական և կառուցակարգային երաշխիքների ամրապահումը.

5) հանրային ծառայությունն արհեստավարժ մասնագետներով համալրելը.

6) հանրային քաղաքականության պլանավորման և իրականացման կարողությունների զարգացումը, հանրային կառավարման մարմինների հակակոռուպցիոն միջոցառումների իրականացման կարողությունների զարգացումն ու ռեսուրսներով ապահովելը.

45. Արդյունավետ հանրային կառավարման համակարգի ձևավորման կարևոր նախադրյալներից է **ռեսուրսների արդյունավետ կառավարման ապահովումը:** Այս նպատակով իրականացվելու են հետևյալ միջոցառումները՝

1) բյուջետային միջոցների կառավարման արդյունավետության բարձրացումը.

2) ներքին աուդիտի համակարգի կատարելագործումը, այդ թվում՝ համապատասխան մասնագետների որակավորման բարձրացումը.

3) գնումների կազմակերպման և դրանց արդյունքների բողոքարկման ընթացակարգերի բարելավումը:

46. Արդյունավետ հանրային կառավարման համակարգի ձևավորման նպատակով կարևորվում է նաև **հանրային կառավարման համակարգի շարունակաբար արդիականացումը:** Այս նպատակով իրականացվելիք միջոցառումներն են՝

1) էլեկտրոնային կառավարման համակարգերի կատարելագործումը.

2) կառավարման համակարգի արդիականացման միջազգային լավագույն փորձի շարունակական ուսումնասիրությունն ու կիրառումը.

47. Արդյունավետ հանրային կառավարման համակարգի ձևավորման նախադրյալներից է նաև **հանրային ծառայությունների արդյունավետության բարելավումը:** Սրա իրականացման միջոցառումներն ընդգրկվելու են՝

1) ողջամիտ ժամկետներում ծառայությունների պատշաճ մատուցումը.

2) պետության կողմից մատուցվող ծառայությունների ոլորտում էլեկտրոնային ծառայությունների մատուցման համալիր մշակումը և իրականացումը.

3) ծառայությունների որակի գնահատման օբյեկտիվ և կանխատեսելի չափորոշիչների սահմանումը.

4) պետության կողմից մատուցվող ծառայությունների որակի գնահատման համակարգերի ներդրումը.

5) ծառայությունների որակի շարունակական գնահատումը, ծառայությունների արդար և հասցեական բաշխման սկզբում ապահովումը, շահառուներին հանրային ծառայությունների բարելավման գործընթացում ներգրավելը:

2.1.3. Թափանցիկ և հաշվետու կառավարման համակարգի ձևավորումը

48. Կոռուպցիայի կանխարգելման համար կարևոր նախապայման է թափանցիկ և հաշվետու կառավարման համակարգի համալրումը ճանապարհին կարևորվում է **բաց տեղեկատվության լիարժեք հասանելիության ապահովումը:**

49. Բաց տեղեկատվության լիարժեք հասանելիության ապահովման միջոցառումներն ընդգրկվելու են՝

1) տեղեկատվության տրամադրման ընթացակարգերի ու ժամկետների հստակեցումը, դրանց խախտումների համար պատասխանատվության համարժեք միջոցների սահմանումը.

2) պետական մարմիններում տեղեկատվության ազատության համար պատասխանատու պաշտոնատար անձի նշանակ համապատասխան փաստաթղթերում վերջիններիս գործառույթների ամրագրումը.

3) «Տեղեկատվության ազատության մասին» ՀՀ օրենքի վերլուծումը, անհրաժեշտության դեպքում դրանում լրացումների փոփոխությունների կատարումը՝ համապատասխանեցնելով միջազգային չափանիշներին.

4) «Տեղեկատվության ազատության մասին» ՀՀ օրենքից բխող ենթաօրենսդրական ակտերի մշակումը.

5) հանրությանը տեղեկատվության տրամադրման և հետադարձ կապի ապահովման նոր գործիքներ ներդնելը:

50. **Թափանցիկ և հաշվետու կառավարման համակարգի ձևավորման համար անհրաժեշտ է նաև Բարձրացնել իշխան մարմինների և հանրային ինստիտուտների գործունեության թափանցիկությունը:** Այս նպատակով իրականացվելի միջոցառումներն ընդգրկելու են՝

1) պետական ծառայողների ընտրության գործընթացում էթիկայի կանոնների պահպանումը գնահատելու ուղեցույցների՝

2) պետական ծառայողների ընտրության և առաջխաղացման՝ հանրության համար հասկանալի և վստահելի համակարգ գործարկումը.

3) պետական ծառայության թափուր պաշտոնների մեծ մասը մրցութային կարգով լրացնելն ապահովելը և թափուր պաշտոնացման գործընթացը համակարգող և մոնիթորինգ իրականացնող իրավասու մարմին նշանակելը.

4) իրականացված աշխատանքների, գործունեության արդյունքների, այդ թվում՝ ֆինանսական գործառնությունների վերաբերյալ հաշվետվությունների հրապարակումն ապահովելը.

5) քաղաքական որոշումներ ընդունողների գործունեության հրապարակայնության նվազագույն չափանիշների սահմանում

6) պետական և տեղական ինքնակառավարման մարմինների կողմից հանրային հետաքրքրություն ներկայացնող երևույթ խնդիրների վերաբերյալ հանրությանն ամբողջական և արժանահավատ տեղեկատվություն տրամադրող կառուցակարգերի և

51. **Թափանցիկ և հաշվետու կառավարման համակարգի ձևավորման կարևոր նախադրյալներից է նաև ֆինանսական թափանցիկության ավելացումը:**

52. Այս նպատակով իրականացվելու են հետևյալ միջոցառումները՝

1) ՀՀ պետական բյուջեի մշտադիտարկման կառուցակարգերի կատարելագործումը.

2) անկախ աուդիտի համակարգի զարգացումը.

3) աուդիտորական եզրակացությունների հրապարակայնության մեծացումը:

2.1.4. Մասնակցային կառավարման համակարգի ձևավորումը և քաղաքացիական հասարակության համագործակցությունը

53. Կոռուպցիայի դեմ պայքարի գործում էականորեն կարևորվում է քաղաքացիական հասարակության ներգրավումը հաշվետվարման համակարգի գործունեության մեջ: Մասնակցային կառավարման համակարգի ձևավորման համար նախնառաջ կարևորվում է կայուն կապի ձևավորման ապահովումը, շարունակական երկխոսությունը՝ քաղաքացիական հասարակության և իշխանության մարմինների ու հանրային ինստիտուտների միջև: Մույն խնդրի իրականացման միջոցառումներն ընդգրկելու են՝

1) ընթացող բարեփոխումների ու ծրագրերի վերաբերյալ քաղաքացիական հասարակության, գործարար հանրության, քաղաքացիական ընկերությունների մակարդակի բարձրացումը՝ յուրաքանչյուր եռամսյակը մեկ անգամ միջոցառման իրականացման հիշատակարանում մարմնի կողմից էլեկտրոնային կայքէջում հաշվետվություն հրապարակելու, շարունակական հանդիպում անցկացնելու միջոցով.

2) երկխոսության նոր և կայուն հարթակների ձևավորմանը նպաստելը՝ քաղաքացիական հասարակության կազմակերպիչ կազմակերպիչների, ֆորմալ ցանցերի տեսքով.

3) հանրային լսումների և քննարկումների կազմակերպման ու անցկացման կանոնակարգված ձևաչափեր ներդնելը.

4) պետական կառավարման մարմինների կողմից մշակվող նորմատիվ իրավական ակտերի նախագծերի հրապարակման առցանց հարթակի ստեղծումը:

54. Մասնակցային կառավարման համակարգի ձևավորման համար կարևոր դեր է խաղում **որոշումների ընդունման, իրականացման և վերահսկման գործընթացում հանրային մասնակցության ապահովումը:** Այս նպատակով իրականացվելի միջոցառումներն ընդգրկելու են՝

1) էլեկտրոնային ժողովրդավարության (e-democracy) առանձին գործիքներ ներդնելը, այդ թվում՝ էլեկտրոնային սցիտուգ հարցումների, էլեկտրոնային քվեարկությունների, նոր առաջարկությունների հավաքման և այլ մեթոդների կիրառմամբ.

2) պարբերական հանդիպումների արդյունքում քաղաքացիական հասարակության ներկայացուցիչների հետ հանրային ինստիտուտների առանձին լիազորություններ պատվիրակելու կամ դրանց համատեղ իրականացման հնարավորություն տալ քննարկումը.

3) պետական ծրագրերի իրականացման և հանրային ծառայությունների մատուցման նկատմամբ մշտադիտարկման հանդիպումներ յուրաքանչյուր բնագավառում մշտադիտարկման կայուն և անկախ ենթահամակարգերի ձևավորման, մշտադիտարկ գործընթացում շահառուների և քաղաքացիական հասարակության ներկայացուցիչների ներգրավման, մշտադիտարկման արհիման վրա պատասխանատվության և խրախուսանքի կառուցակարգերի գործարկման միջոցով.

4) որոշումների ընդունման, իրականացման և վերահսկման գործընթացում քաղաքացիական հասարակության լիարժեք և արդյունավետ մասնակցություն ապահովող անհրաժեշտ և վերաբերելի կարողությունների զարգացմանն աջակցելը:

2.2. Կոռուպցիոն վարքագծի համար պատասխանատվության համարժեք միջոցների սահմանումը և արքնությունը

55. Հանրային կառավարման համակարգում կոռուպցիայի դեմ պայքարի հիմնական միջոցներից մեկը կոռուպցիոն վարք պատասխանատվության համարժեք միջոցների սահմանումն է և նման վարքագծի դրսևորումների արդյունավետ քննումը: Չի հանգամանքին, որ ՀՀ ՔՕ-ն սահմանում է մեկ տասնյակից ավելի կոռուպցիոն հանցագործություններ, սակայն դա լիարժեք չի կոռուպցիայի դեմ պայքարի ոլորտում ՀՀ ստանձնած միջազգային պարտավորությունների ծավալը և բովանդակությունը: Մի Հայաստանի Հանրապետությունում կոռուպցիոն բնույթի իրավախախտումների համար պաշտոնատար անձանց պատասխանատվության համակարգ չի գործում: Չկան պաշտոնատար անձանց կարգապահական կամ վարչական պատասխանատվության ենթարկել կառուցակարգեր, ճշգրիտ որոշված չէ կոռուպցիոն հանցանքների շրջանակը, իսկ այդ հանցանքների քննությունն իրականաց մարմինների անկախության, մասնագիտացվածության և փոխգործակցության պահանջները միշտ չէ, որ պահպանվում են:

56. Այս առումով, անհրաժեշտություն է առաջանում **կոռուպցիոն բնույթի իրավախախտումների համար պաշտոն անձանց պատասխանատվության գործուն համակարգ ներդնելու, ինչպես նաև շարունակաբար կատարելագոր կոռուպցիոն դրսևորումների համար կարգապահական, վարչական և քրեական պատասխանատվության միջոց իրագործման համար անհրաժեշտ է իրականացնել հետևյալ միջոցառումները**

- 1) մատչելի և կանխատեսելի ձևակերպել կոռուպցիոն իրավախախտումների համար պատասխանատվություն նախատես դրությունները.
- 2) իրականացնել ապօրինի հարստացման քրեականացման նպատակահարմարությունը վերաբերող վերլուծություն.
- 3) խստացնել կոռուպցիոն հանցանքների համար սահմանված պատիժները, երկարաձգել դրանց համար նախատեսված պատասխանատվության ենթարկելու վաղեմության ժամկետները.
- 4) կատարելագործել կոռուպցիոն վարքագծի հետևանքով պատճառված վնասի հատուցման մեխանիզմները:

57. Հակակոռուպցիոն ռազմավարության կարևորագույն քայլերից է կոռուպցիոն բնույթի իրավախախտումների արդյուն քննության իրականացումը, ինչը դեռևս շարունակում է մնալ ցածր մակարդակի վրա: ՀՀ-ում կոռուպցիոն հանցանքների վեր գործերով նախաքննությունն իրականացնում են տարբեր քննչական մարմիններ, ինչն ինքնին դրական ազդեցություն չի ունեն գործունեության արդյունավետության վրա: Անհրաժեշտություն է առաջանում **գործարկելու կոռուպցիոն բնույթի իրավախախտումների քննության արդյունավետությունն ապահովող կառուցակարգեր:**

- 58. Նման կառուցակարգերի գործարկման միջոցառումներն են՝
 - 1) բարձրաստիճան պաշտոնատար անձանց էթիկայի հանձնաժողովին վերապահել լիազորություն՝ վարքագծի կանոնաց պահանջների, այդ թվում՝ շահերի բախման կանոնների, անհամատեղելի գործունեության և այլ սահմանափակումների խախտված հանրային ծառայողների և պաշտոնատար անձանց նկատմամբ իրավական ներգործության միջոցներ կիրառելու վերս առաջարկություններ ներկայացնել իրավասու անձանց կամ մարմիններ կամ ինքնուրույն կիրառել պատասխանատվության և
 - 2) մշակել կոռուպցիոն հանցանքների շրջանակը որոշելու պատշաճ մեթոդաբանություն և օրենքով սահմանել դրանց սպ այդ հանցանքների բնույթը, այնպես էլ՝ դրանց կատարման մեջ մեղադրվող անձանց առանձնահատկությունները.
 - 3) հստակ տարանջատել կոռուպցիոն քրեական գործեր քննող նախաքննական մարմինների ենթակայությունը՝ հաշվի առ այդ հանցանքների բնույթը, այնպես էլ՝ դրանց կատարման մեջ մեղադրվող անձանց առանձնահատկությունները.
 - 4) ապահովել, որպեսզի կոռուպցիոն հանցանքները քննեն նախաքննական մարմինների մասնագիտացված ստորաբաժան այդ գործերով նախաքննության օրինականության նկատմամբ հսկողությունը և հետագայում մեղադրանքի պաշտպանություն իրականացնեն բացառապես այդ գործերով մասնագիտացած դատախազները.
 - 5) կոռուպցիոն բնույթի իրավախախտումները բացահայտելիս, ինչպես նաև դրանց կապակցությամբ քրեական վարույթ իրականացնելիս՝ ուժեղացնել օպերատիվ-հետախուզական գործունեություն, նախաքննություն և դրանց նկատմամբ հսկողու իրականացնող մարմինների միջև համագործակցությունը.

- 6) մշակել կոռուպցիոն հանցագործությունների քննության, ինչպես նաև դրանց նկատմամբ հսկողության իրականացման գիտականորեն հիմնավորված և միասնական մեթոդիկա, այն է՝ որոշակի սկզբունքների և չափորոշիչների ամբողջություն, որ հնարավորություն կտա իրավակիրառողին համակողմանիորեն բացահայտելու կոռուպցիոն հանցագործության բոլոր փաստ հանգամանքները՝ անկախ դրա տեսակից, բնույթից և այն կատարած անձից:

2.3. Հանրային վստահության բարձրացումը

59. Կոռուպցիայի դեմ պայքարի կարևոր բաղադրատարրերից է քաղաքացիական հասարակության ներկայացուցիչների մասնակցությունը կոռուպցիայի դեմ պայքարին: Այս առումով կարևորվում է հակակոռուպցիոն պայքարի միջոցների և կառու մասին հասարակության պատշաճ իրազեկումը: Վերջինիս հետ սերտորեն կապված է նաև հանրային ծառայողների, պատասխանատուների, ինչպես նաև այլ շահագրգիռ կողմերի համակարգային և պարբերական հակակոռուպցիոն կրթություն Այդուհանդերձ, այս բնագավառում մինչ օրս պետական մակարդակով էական քայլեր չեն ձեռնարկվել, հասարակությունը լի ընդգրկվել կոռուպցիայի դեմ մղվող պայքարում և օբյեկտիվորեն գրկված է եղել այդ գործընթացի վրա ներազդելու հնարավոր

60. Բացի դրանից, առայժմ բավականաչափ ակտիվ չէ իրավապահ մարմինների և հանրության համագործակցությունը, հերթին պայմանավորված է կոռուպցիայի դեմ պայքարող մարմինների հանդեպ հանրային վստահության ցածր մակարդակը Հանրությունն իրավապահ մարմիններին կոռուպցիոն բնույթի իրավախախտումների վերաբերյալ պարբերաբար և ամբողջալ տեղեկատվություն չի տրամադրում: Ներկայումս Հայաստանի Հանրապետությունում չկան անհրաժեշտ պայմաններ՝ ազդալ համար: Առկա չեն այս գործունեությունը կարգավորող բավարար և համապարփակ օրենսդրական կարգավորումներ: Բացի ր

ձևավորված չէ հասարակությանը կոռուպցիայի դեմ պայքարին մղող դրական միջավայր: Թույլ է նաև պետության կողմից հ մեջ կոռուպցիոն բնույթի իրավախախտումների նկատմամբ անհանդուրժողականության վերաբերյալ քարոզչական աշխատա իրականացումը:

61. Վերոշարադրյալ հիմնահարցերը լուծելու համար կարևորվում է համալիր և հետևողական մի շարք քայլերի ձեռնարկ Այսպիսով, կոռուպցիայի դեմ պայքարող մարմինների նկատմամբ հանրային վստահությունը բարձրացնելու և ամրապնդելու համար անհրաժեշտ է ձեռնարկել հետևյալ գործուն միջոցները՝

1) օրենքով սահմանել, որ կոռուպցիոն հանցագործությունների վերաբերյալ հաղորդում ներկայացնող անձինք հավասար են տուժողների, վկաների և փորձագետների համար քրեադատավարական օրենսդրությամբ սահմանված հատուկ պաշտպա միջոցներից:

2) Հայաստանի Հանրապետության քրեական օրենսգրքում առանձին հոդվածով քրեական պատասխանատվություն նախ հանցագործության վերաբերյալ հաղորդում տալու համար հանցագործության վերաբերյալ հաղորդում տվող անձի կամ նրա փոխկապակցված անձանց գույքին կամ առողջությանը վնաս պատճառելու կամ այդպիսի սպառնալիքի համար, ինչպես նաև հանցագործության վերաբերյալ հաղորդում տվող անձի՝ իրավապահ մարմնի ներկայացուցչի կողմից ոչ իրավաչափ գաղտն համար:

3) սահմանել, որ իրավապահ մարմինների հետ համագործակցության դեպքում կոռուպցիոն հանցանքներին առնչակից ս են ազատվել քրեական պատասխանատվությունից կամ ակնկալել համեմատաբար մեղմ պատժվելու հնարավորություն:

4) հանրությանը պարբերաբար տեղեկատվություն ներկայացնել կոռուպցիոն բնույթի իրավախախտումների քննության ը արդյունքների վերաբերյալ, այդ թվում՝ հրապարակել ամփոփ տեղեկատվություն ձևավորված կարգապահական, վարչական պրակտիկայի մասին:

5) հանրությանը պարբերաբար ներկայացնել տեղեկատվություն պետական ծառայողների պաշտոնանկության կամ տույ վերաբերյալ և հանրայնացնել հիմնավորումները՝ հաշվի առնելով անհատական տվյալների պաշտպանության և այլ երաշխիյ տրամադրման նկատառումները:

6) յուրաքանչյուր հանրային հաստատությունում ստեղծել մեխանիզմներ կոռուպցիոն իրավախախտումների առկայությս համապատասխան մարմիններին զեկուցելու վերաբերյալ և իրականացնել քարոզարշավ՝ հանրային ծառայողների շրջանում մեխանիզմների վերաբերյալ իրազեկվածությունը բարձրացնելու համար:

7) կատարելագործել կոռուպցիոն բնույթի իրավախախտումների վիճակագրության վարման և հաշվետվություններ ներկ համակարգերը:

Գ Լ ՈՒ Խ 3. ՀԱԿԱԿՈՌՈՒՊՑԻՈՆ ԾՐԱԳՐԵՐԻ ԱՌԱՋՆԱԶԵՐԹ ԻՐԱԿԱՆԱՑՄԱՆ ՈԼՈՐՏՆԵՐ

3.1. Հակակոռուպցիոն ռազմավարությունը կրթության ոլորտում

62. Հայաստանում կրթության ոլորտը կարևորվում է՝ որպես երկրի կայուն առաջընթացի, մարդկային կապիտալի վերաք ու զարգացման նախապայմաններից մեկը, ուստի, այս ոլորտի զարգացումը երկրի զարգացման գերակայություններից մեկն է կառավարությունը, որպես կրթության ոլորտի առաջնային խնդիրներ, դիտարկում է կրթական համակարգի բոլոր մակարդա կրթության որակի և արդյունավետության բարձրացումը, դրանց համապատասխանեցումը միջազգային չափանիշներին, մա հասանելի կրթության ապահովումը բնակչության բոլոր խավերի համար:

63. 2009-2012 թթ. ընթացքում հակակոռուպցիոն ռազմավարության արդյունքում մշակվել են «Հանրակրթական ուսումնս հաստատության ուսուցչի վարպետության մակարդակի մասին» տեղեկանքի ու բնութագրիչների ձևերը և հանրակրթական հյ ծրագրեր իրականացնող ուսումնական հաստատության հերթական ատեստավորման ենթակա ուսուցչի վերապատրաստման Լրամշակվել են ուսումնական հաստատության սովորողների կողմից կրթական ծրագրերի յուրացման, ամփոփիչ ստուգման և ատեստավորման անցկացման, սովորողների փոխադրման, ավարտման և ուսումնական տարվա ընթացքում 120-200 ժամ բս սովորողի՝ հաջորդ դասարան կամ հանրակրթական հաջորդ աստիճանի փոխադրման, դրսեկության ձևով (էքստեն) փոխա ավարտական քննություններ կազմակերպելու, հանրակրթական ուսումնական հաստատության սովորողի ուսումնական առա զնահատման երաշխավորությունների և ՀՀ հանրակրթական ուսումնական հաստատություն սովորողի ընդունելության, տեղւ ազատման կարգերը: Ներդրվել է բարձրագույն ուսումնական հաստատությունների ընդունելության քննությունների միասնա համակարգը: Ներկայումս գործում են հանրակրթության ոլորտում կադրերի նշանակման գործընթացը կանոնակարգող մի շս ակտեր: 2012 թ. հավատարմագրում անցած ոչ պետական բարձրագույն ուսումնական հաստատությունների դիմորդները ընդ քննությունները հանձնել են կենտրոնացված եղանակով՝ պետական բուհերի դիմորդների հետ միասին: Փոփոխություններ են «Կրթության մասին» ու «Բարձրագույն և հետբուհական մասնագիտական կրթության մասին»

ՀՀ օրենքներում՝ ՀՀ-ում պետական և ոչ պետական բուհերի մրցակցային դաշտի և միասնական քաղաքականության ստեղծ նպատակով: Գանձակարգվել է դասագրքերի զնահատման առարկայական հանձնաժողովների ձևավորումը և բարելավվել դ մրցույթի անցկացման գործընթացը՝ ապահովելով հրապարակայնությունը: Հայաստանի Հանրապետության կրթության և գիւ նախարարի հրամանով հաստատված Կրթական համակարգում կոռուպցիոն երևույթների դեմ պայքարի 2011-2012 թվական գործողությունների ծրագրի համաձայն բարձրագույն ուսումնական հաստատությունների կողմից մշակվել են այդ հաստատո տարեկան հակակոռուպցիոն ռազմավարական ծրագրերը: Խստացվել են բուհերի լիցենզավորման չափանիշները, ինչի արդյո քան նախկին 90 մասնավոր բուհերից այսօր գործում է 34-ը: Ընդլայնվել են կրթության պետական տեսչության գործառնությունե բուհերում ներդրվել և գործում են որակի ներքին ապահովման կենտրոններ, որոնք ներկայացնում են վերլուծական հաշվետվո

Հանրակրթական ուսումնական հաստատությունների 2011-2012 թվականների տեսչավորումների, ստուգումների և ուսումնասիրության վերաբերյալ հաշվետվությունները հրապարակված են ՀՀ ԿԳՆ-ի պաշտոնական կայքում և կրթական պորտալում (www.edu.am; www.amedu.am), ինչպես նաև «Կրթություն» շաբաթաթերթում: Մշակվել է ՀՀ ԿԳՆ-ի աշխատակազմի կառուցվածքային և առանձնացված ստորաբաժանումների կարողությունների, ինչպես նաև վերապատրաստման կարիքների գնահատման փաթեթի փառատրիբյունների և կոուչինգի վերաբերյալ իրազեկման և հակակոռուպցիոն թեմաներով վերապատրաստումը: 2012 թվակն ընթացքում ՀՀ ԿԳՆ-ի աշխատակազմից համանման սեմինար քննարկումներին և վերապատրաստումներին մասնակցել է ըն 30 մասնագետ: Հանրակրթական դպրոցների նոր օրինակելի կանոնադրությամբ ամրագրվել են դպրոցի կառավարման և վեր գործառնություններում ծնողական ու մանկավարժական խորհուրդների, մեթոդական միավորումների մասնակցությունն ապահու դրությունները, ինչպես նաև աշակերտական խորհուրդների լիազորությունները: Հաստատվել է ՀՀ կրթության և գիտության նախ հաղորդակցության 2011-2015 թթ. ռազմավարությունը, որը նպատակաուղղված է նաև նախարարության աշխատակազմի հակակոռուպցիոն կարողությունների զարգացմանը: Խստացվել է դպրոցում սահմանված գործառնական ընթացակարգերի պ նկատմամբ հսկողությունը: Սահմանվել է գիտելիքի գնահատման միասնական և անկախ համակարգ: Հանրային իրազեկման բարձրացման նպատակով լուսաբանվել է կրթության ոլորտում իրականացվող հակակոռուպցիոն ծրագրով նախատեսված միջոցառումների իրականացման ընթացքը, նախարարության պաշտոնական կայքում գործող հակակոռուպցիոն ծրագրերի տեղեկատվական էջում գետեղվել է Կրթական համակարգում կոռուպցիոն երևույթների դեմ պայքարի 2011-2012 թթ. միջոցս համալիր ծրագիրը, այդ ծրագրի հետ կապված հաշվետվությունները հրապարակվել են տարբեր լրատվամիջոցներով: Հանրա ոլորտում հակակոռուպցիոն թեմաները ներառվել են հիմնական դպրոցի «Հասարակագիտություն» առարկայի դասավանդման Մշակվել և ներդրվել են «Կրթությունն ընդդեմ կոռուպցիայի» մեթոդական ուղեցույց-ձեռնարկը՝ հանրակրթական դպրոցների համար, ինչպես նաև «Հակակոռուպցիոն դասընթացների և միջոցառումների կազմակերպման ուղեցույց» գրքույկը՝ բարձրագ նախնական և միջին մասնագիտական ուսումնական հաստատությունների սովորողների համար: Ուսանողները, օգտագործել գրքույկը, իրենց ուսումնական հաստատություններում կազմակերպում և իրականացնում են հակակոռուպցիոն երիտասարդս միջոցառումներ:

64. Ներկայումս կրթության ոլորտում պետական քաղաքականության հիմնական նպատակն է ապահովել, որպեսզի յուր քաղաքացի, իր հակումներին և ընդունակություններին համապատասխան, ստանա որակյալ կրթություն, և հանրապետությս տնտեսությունն ապահովվի մրցունակ մասնագետներով: Պետությունը յուրաքանչյուր քաղաքացու համար ստեղծելու է կրթու հնարավորություն՝ անկախ նրա սոցիալական վիճակից և տարիքից: Այս նպատակադրումներին հասնելու կարևոր նախապս մեկը կրթության ոլորտում կոռուպցիոն ռիսկերի կրճատումն է:

65. Կրթության բոլոր մակարդակներում իրականացվող բարեփոխումները ենթադրում են կրթության ոլորտում քաղաքաց ընդգրկվածության զգալի աճ, որի արդյունքում ավելի մեծ թվով քաղաքացիներ են առնչվելու կրթության ոլորտին: Ուստի, ուր կոռուպցիոն ռիսկերը կարող են վտանգել և՛ կրթության ոլորտում իրականացվող բարեփոխումների հաջող ընթացքը, և՛ ունեն ցանկալի հետևանքներ՝ կրթության նկատմամբ հասարակական վերաբերմունքի ձևավորման հարցում:

66. Կրթության ոլորտում թափանցիկության, հրապարակայնության, հաշվետվողականության, օրինականության ապահ կոռուպցիոն ռիսկերի կրճատման նպատակով ռազմավարության գործողության առաջին տարում նախատեսվում է իրական կոռուպցիոն ռիսկերի համապարփակ ուսումնասիրություն: Ուսումնասիրության հիման վրա կահմանվեն կրթության ոլորտո հակակոռուպցիոն միջոցառումները:

3.2. Հակակոռուպցիոն ռազմավարությունը պետական եկամուտների հավաքագրման ոլորտու

67. Կոռուպցիայի դեմ պայքարը հարկային վարչարարության շարունակական բարեփոխումների իրականացման կարևոյ ուղղություններից է: Հարկային և մաքսային համակարգերում կոռուպցիայի հաղթահարման ուղղությամբ նախորդ տարիներ քայլեր են իրականացվել: Մասնավորապես, հետևողականորեն իրագործվել են հակակոռուպցիոն ռազմավարության և դրա ի 2009-2012 թթ. միջոցառումների ծրագրով սահմանված քայլերը, ինչի արդյունքում զգալի նվազեցվել է հարկային ծառայող-հս անմիջական շփումը, բարձրացվել են հարկային մարմնում մարդկային ռեսուրսների կառավարման արդյունավետությունը, հ մարմնի գործունեության հրապարակայնությունն ու հաշվետվողականությունը:

68. Հակակոռուպցիոն ռազմավարության և դրա իրականացման 2009-2012 թթ. միջոցառումների ծրագրի իրականացման էականորեն նվազել են հարկային ծառայողների և հարկ վճարողների միջև անմիջական շփումները՝ գերազանցապես հարկ ւ մատուցվող ծառայությունների մատուցման, հարկային հաշվետվությունները էլեկտրոնային եղանակով ներկայացնելու համս ամբողջական գործարկման, ռիսկերի վրա հիմնված ստուգման ենթակա հարկ վճարողների ընտրության համակարգերի ներդ միջոցով: Իրականացվել են շարունակական աշխատանքներ՝ հարկ վճարողներին իրազեկման բնույթի ծառայությունների մս շրջանակի ընդլայնման, հարկերի վճարման և հաշվետվությունները ներկայացնելու մասին անհրաժեշտ տեղեկատվության մատչելիության, հարկային օրենսդրության վերաբերյալ բացատրական աշխատանքների մակարդակի բարձրացման ուղղույ Իրականացվել են շարունակական աշխատանքներ՝ մաքսային վարչարարության օրենսդրական կարգավորման հստակեցման ընթացակարգեր ներդնելու, մաքսային արժեքների որոշման հստակ չափանիշներ սահմանելու ուղղությամբ: Ներդրվել են մս վարչարարության բարեփոխումների ընթացքի վերաբերյալ հանրությանը պարբերաբար իրազեկման ընթացակարգեր: Վերս հստակեցվել են համակարգի կառուցվածքային ստորաբաժանումների գործառնությունները, մշակվել են հարկային և մաքսային ծ պաշտոնների նկարագրերը, որով հստակեցվել է հարկային ծառայողների աշխատանքային պարտականությունների շրջանս հարկային և մաքսային ծառայողների պարտադիր վերապատրաստման փեման՝ հաստատված ծրագրին համապատասխան: են գանգատարկման ընթացակարգերը, և բարձրացվել է հարկ վճարողների վստահությունը գանգատարկման համակարգի ն

Հարկային և մաքսային համակարգերում արդյունավետ կերպով ներդրվել են ներքին հսկողության իրականացման ընթացակարգերում և պարզեցված մաքսային ընթացակարգեր՝ Բարեխիղճ տնտեսավարող սուբյեկտների համար: Ներդրվել է լիազոր տնտեսական օպերատորի ինստիտուտը, վերջիններիս օրենսդրությամբ իրավունք է վերապահվել կիրառելու արտահանման, պարզեցված ընթացակարգեր, սահմանվել են լիազորված տնտեսական օպերատորի կարգավիճակի տրամադրման չափանիշ՝

69. Առաջիկայում հարկային և մաքսային մարմինների գործունեության թափանցիկության, հրապարակայնության, հաշվետվողականության, օրինականության ապահովման, ներքին հսկողական մեխանիզմների կատարելագործման և կոռուպցիոն ռիսկերի նվազեցման նպատակով ռազմավարության գործողության առաջին տարում նախատեսվում է իրականացնել կոռուպցիոն ռիսկերի համապարփակ ուսումնասիրություն: Ուսումնասիրության հիման վրա կսահմանվեն պետական եկամուտների հավաքագրման հակակոռուպցիոն միջոցառումները:

3.3. Հակակոռուպցիոն ռազմավարությունը ոստիկանության ոլորտում՝ քաղաքացիներին ծառայություն մատուցման մասով

70. Կոռուպցիայի դեմ պայքարի ազգային քաղաքականության իրականացման ուղղությամբ ոստիկանության համակարգի կատարվող շարունակական աշխատանքներն սկսում են կրել առավել համակարգված բնույթ: Մասնավորապես, ոստիկանույ բազմակողմանի միջոցներ են ձեռնարկվում համակարգի բոլոր ոլորտներում կոռուպցիայի կանխարգելմանն ուղղված իրավա տնտեսական, կրթական, կազմակերպչական և այլ ծրագրերի հետևողական կիրառումն ապահովելու համար: Նշված նպատակ հասնելու և դրանց արդյունավետությունն ապահովելու համար իրականացվող աշխատանքների հիմքում դրվում են այնպիսի ինչպիսիք են նպատակների իրագործելիությունը, շարունակականությունը, հետևողականությունը, գործունեության հրապարակայնությունը և այլն:

71. 2009-2012 թթ. ընթացքում հակակոռուպցիոն ռազմավարության արդյունքում սահմանվել են ոստիկանության նյութա իրախուսման և տեխնիկական զարգացման արտաբյուջետային ֆոնդի ձևավորման ու միջոցների ծախսման թափանցիկությո նպատակով ընթացակարգեր, ճանապարհային ոստիկանությունում ներդրվել է ճանապարհատրանսպորտային պատահարնե և դրանց վերաբերյալ վիճակագրության վարման համակարգչային ծրագիր, կատարելագործվել է բնակչության պետական ռե համակարգը, կանոնակարգվել է բնակչության պետական ռեգիստրի տվյալների օգտագործումը՝ հանրային ծառայություններ Բնակչության պետական ռեգիստրի բազայում ներդրվել է հանրային ծառայությունների համարանիշերի համակարգը, և քաղ հատկացվող ծառայությունների համարանիշը, օրենքով սահմանված անհատական տվյալների հիման վրա, գեներացվում է ս եղանակով: Կատարելագործվել է ոստիկանության ծառայողների գործողությունների բողոքարկման ընթացակարգերի մատչե Ստեղծվել է ոստիկանության ծառայողների նկատմամբ ծառայողական քննություն իրականացնող մշտական գործող հանձն կառավարությանն առընթեր ՀՀ ոստիկանության նոր՝ www.police.am ինտերնետային կայքէջի «Օգնություն քաղաքացիներին: քաղաքացիներն ունեն ՀՀ կառավարությանն առընթեր ՀՀ ոստիկանության պետի տեղակալներին կայքէջի դիմումներ ուղարկե հնարավորություն: Ոստիկանության միջանկյալ օղակների և ծառայող-քաղաքացի շփման բարդությունները կրճատելու նպս պարզեցվել է վարորդական վկայական ստանալու համար քննություններ ընդունելու, տրանսպորտային միջոցների սեփական իրավունքի պետական գրանցման, հաշվառման, համարանիշերի և վկայագրերի հատկացման, ինչպես նաև վարորդական վկա տալու, փոխանակելու ընթացակարգերը: Անձնագրային վիզաների վարչության մի շարք անձնագրային բաժանմունքներում ւ անձնագրային ծառայությունների մատուցման համար նախատեսված պետական տուրքերը, վարչական տուգանքները և այլ ընդունող էլեկտրոնային վճարային տերմինալներ, ինչի շնորհիվ զգալիորեն արագացել է քաղաքացիների սպասարկման գործ կառավարությանն առընթեր ՀՀ ոստիկանության անձնագրային և վիզաների վարչության մասնաշենքում գործարկվել է անլա (WIFI) համակարգ, ինչը հնարավորություն է ընձեռել վարչություն այցելող քաղաքացիներին անվճար օգտվել ինտերնետից: Հայաստանի Հանրապետության քաղաքացիության և հատուկ կացության ռեգիստր՝ անհատական տվյալների էլեկտրոնային Ներդրվել է սեփականատիրոջ դիմումի հիման վրա բնակելի տարածության նկատմամբ օգտագործման իրավունք չունեցող ս ժամանակում հաշվառումից հանելու պարզեցված ընթացակարգ: Բնակչության պետական ռեգիստրում անձանց հաշվառմա հաշվառումից հանելու գործընթացը պարզեցվել է, համաձայն որի անձնագրային ծառայությունը Հայաստանի Հանրապետու կառավարությանն առընթեր անշարժ գույքի կադաստրից բնակելի տարածության նկատմամբ գույքային իրավունք ունեցող ս ցուցակը պարզում է էլեկտրոնային եղանակով: Անձնագրային բողոք ծառայություններում (բացառությամբ Դավթաշենի և Քս Ձեյթունի) տեղադրվել են անձը հաստատող էլեկտրոնային փաստաթղթերի համակարգեր, ինչը հնարավորություն է ընձեռել մարզերի բնակիչներին ևս, այդ թվում՝ կենսաթոշակային բարեփոխումներով պայմանավորված: Ստեղծվել է արագ արձագա գիծ» ծառայությունը:

72. Կոռուպցիայի դեմ տարվող պայքարում շարունակվում է արդիական մնալ ինչպես քաղաքացիներին ծառայություննե մատուցման, այնպես էլ՝ գործունեության մյուս ոլորտներում անհրաժեշտ աշխատանքների իրականացումը, ՀՀ կառավարույ առընթեր ՀՀ ոստիկանության գործունեության նկատմամբ հասարակական վստահության ամրապնդումը:

73. Քաղաքացիներին ծառայությունների մատուցման մասով ՀՀ կառավարությանն առընթեր ՀՀ ոստիկանության գործուն ոլորտում առկա բացերը և խնդիրները լուծելու, թափանցիկության, հրապարակայնության, հաշվետվողականության, օրինալ ապահովման ու կոռուպցիոն ռիսկերի կրճատման նպատակով նախատեսվում է ռազմավարության գործողության առաջին ս իրականացնել կոռուպցիոն ռիսկերի համապարփակ ուսումնասիրություն: Ուսումնասիրության հիման վրա կսահմանվեն ոսս ոլորտի հակակոռուպցիոն միջոցառումները:

3.4. Հակակոռուպցիոն ռազմավարությունն առողջապահության ոլորտում

74. Կոռուպցիայի դեմ պայքարն առողջապահության ոլորտի շարունակական բարեփոխումների իրականացման առանց ուղղություններից է:

75. Առողջապահության ոլորտում կոռուպցիոն ռիսկերը հատկապես շոշափելի են առողջապահական համակարգի կառուցվածքային փոփոխումներում, պետական պատվերի շրջանակներում բժշկական օգնության և սպասարկման ծառայությունների մատուցումը բժշկական նշանակության պարագաների շրջանառության ոլորտներում:

76. 2009-2012 թթ. հակակոռուպցիոն ռազմավարության արդյունքում առողջապահության ոլորտում իրականացվել են միջոցառումներ, որոնց արդյունքում հանրային ֆինանսների կառավարման թափանցիկության և հաշվետվողականության առաջնությունը շրջանակում վերանայվել է փոփոխվել է հիվանդանոցային ծառայությունների փաթեթը, հիվանդանոցային սկզբունքի ներդրման համար հաստատվել են Անհետաձգելի և գինեկոլոգիական բժշկական օգնության բյուջեով ծրագրերը: Հավաստագրերի տրամադրման միջոցով պետության կողմից երաշխավորված անվճար բժշկական օգնությունը և սպասարկումը ներդրվել են միայն ծննդաօգնության և երեխաներին (մինչև յոթ տարեկան) բժշկական օգնության ծրագրերում: Առողջապահության համակարգում գնագոյացման համակարգի բարելավման և ոչ պաշտոնական վճարումների համար նպաստների վերացման ռազմավարական դրոյթների շրջանակում համավճարի սկզբունքը ներդրվել է նաև «Ուռուցքաբան արյունաբանական հիվանդությունների բժշկական օգնության ծառայություններ» և «Սեռական ճանապարհով փոխանցվող հիվանդությունների բժշկական օգնության ծառայություններ» ծրագրերում: Հաստատվել են պետության կողմից երաշխավորված բժշկական օգնություն և սպասարկում իրականացնող բժշկական կազմակերպությունների կողմից վճարովի հիմունքներով մս բժշկական ծառայությունների նվազագույն և առավելագույն կողմնորոշիչ գների սանդղակը՝ դիֆերենցիալ ըստ մարզերի և Երևանի, և բժշկական ծառայությունների ինքնարժեքի ծախսային հողվածների կողմնորոշիչ նորմատիվները: Այդ նորմատիվ աշխատում են միայն պետպատվերով բժշկական օգնություն և սպասարկում իրականացնող բուժկազմակերպությունները: Պատվերի պայմանագրային գումարները հաշվարկվել են հիմք ընդունելով նախորդ տարվա փաստացի ցուցանիշները: Անհե բժշկական միջատություն պահանջող վիճակների և հիվանդությունների ցանկը վերանայվել և հասակեցվել է: Ամբուլատոր-պոլիկլինիկական բժշկական հաստատությունների գործունեության թափանցիկության, հաշվետվողականության և օրինակա ռազմավարական դրոյթի շրջանակում 2012 թվականին ներդրվել են սպացուցողական բժշկության վրա հիմնված կլինիկակ ուղեցույցներ և չափորոշիչներ: Հիգիենիկ և համաճարակային ծառայության գործունեության թափանցիկության, հաշվետվող ավելացման ռազմավարական դրոյթի շրջանակներում հաստատվել և ներդրվել են մանրէաբանական, սանիտարաքիմիակա մակարոնաբանական լաբորատորիաների և ֆիզիկական գործունեության մակարդակների չափման ժամանակ կիրառվող (թվով) հաշվարկման ձևաթղթերը, ինչպես նաև՝ իմունակամային արդյունքների վարչական վիճակագրական հաշվետվական ձևերը:

77. Առողջապահության ոլորտում թափանցիկության, հաշվետվողականության սպասարկման, կոռուպցիոն ռիսկերի կրճատման նպատակով ռազմավարության գործողության առաջին տարում նախատեսվում է իրականացնել կոռուպցիոն ռիսկերի համաուսումնասիրություն: Ուսումնասիրության հիման վրա կսահմանվեն առողջապահության ոլորտի հակակոռուպցիոն միջոցառումներ:

3.5. Ոլորտների ռիսկային վերլուծությունը և հակակոռուպցիոն միջոցառումների ծրագրի վերանայում:

78. Հաշվի առնելով նախորդ ռազմավարության իրագործման հետ կապված խնդիրները և միջազգային փորձաքննության արդյունքները՝ ակնհայտ է դառնում, որ սույն հակակոռուպցիոն ռազմավարության և դրա իրականացման միջոցառումների արդյունավետության տեսանկյունից անհրաժեշտ է անկախ փորձագետների կողմից ոլորտային ռիսկերի գնահատման իրակա Խորհուրդը, առնվազն տարեկան մեկ անգամ, ռիսկերի գնահատման արդյունքների հիման վրա, քննարկում է միջոցառումներ նախատեսված միջոցառումների արդյունավետությանը, լրացուցիչ միջոցառումների ընդգրկման կամ գործող միջոցառումներ նպատակահարմարության հարցը՝ ներառելով հրատապ միջոցառումները, որոնք անհրաժեշտ են գերակա ոլորտներում կոռու մակարդակը նվազեցնելու համար:

79. Նշված գործելակերպն ուղղված է ուրվագծելու գործողությունների լավագույն ուղղությունները՝ պատրաստի լուծումներ առաջարկելու փոխարեն:

ԳԼՈՒԽ 4. ՀՀ ՆԱԿԱԿՈՌՈՒՊՑԻՈՆ ՌԱԶՄԱՎԱՐՈՒԹՅԱՆ ԻՐԱԿԱՆԱՑՄԱՆ 2015-2018 ԹՎԱԿԱՆ ՄԻՋՈՑԱՌՈՒՄՆԵՐԻ ԾՐԱԳՐԻ ԻՐԱԿԱՆԱՑՄԱՆ ՄՈՆԻԹՈՐԻՆԳԻ ԵՎ ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՀԱՄԱԿԱՐԳ

80. Քանի որ հակակոռուպցիոն ռազմավարությունն ու դրա իրականացման միջոցառումների ծրագիրը չեն բացառում կոռու ռիսկերը, հանրային կառավարման համակարգում կոռուպցիայի դեմ պայքարի ռազմավարության և ոլորտային ծրագրերի իր սպասարկվելու է մոնիթորինգի ու գնահատման համակարգի ներդրումը:

81. ՀՀ կառավարությունը կարևորում է հակակոռուպցիոն ռազմավարության իրականացման հրապարակային, թափանց և հասարակության ակտիվ մասնակցության վրա հիմնված մոնիթորինգի ու գնահատման համակարգի ներդրումը: Հակակոռու ռազմավարության մոնիթորինգի ու գնահատման համակարգն ուղղված է լինելու հանրային կառավարման համակարգում թափանցիկության և հաշվետվողականության ավելացմանը, ինչպիսիք են հասնել հակակոռուպցիոն ներկա ռազմավար առաջարկվող բարեփոխումների միջոցով և կոռուպցիայից զերծ հանրային կառավարում ունենալուն միտված, գիտելիքներով կարողություններով զինված քաղաքացիական հասարակության դերակատարների պահանջատիրությամբ ու հակակոռուպցի ռազմավարության իրականացմանը մասնակցությամբ:

82. Հակակոռուպցիոն ռազմավարության մոնիթորինգի ու գնահատման պատշաճ համակարգը հնարավորություն կտա գ

թե որքանով են համալիր, թիրախային և ամբողջական պլանավորված հակակոռուպցիոն ռազմավարության ծրագրով նախա միջոցառումները: Գնահատումը թույլ կտա բացահայտել հակակոռուպցիոն ռազմավարության մեջ տեղ գտած թերի կամ խն լուծումները, դրանց հիման վրա նախանշել նոր խնդիրներ և ձևակերպել այդ խնդիրների լուծման ուղիները:

83. Հակակոռուպցիոն ռազմավարության մոնիթորինգն իրականացվելու է խորհրդին կից ստեղծված անկախ փորձագետն կազմված՝ մշտապես գործող փորձագիտական հանձնախմբի կողմից, որի աշխատանքներին մասնակցելու են հասարակությ հասարակական կազմակերպությունների ներկայացուցիչներ:

84. Այս հակակոռուպցիոն ռազմավարության մոնիթորինգի նորարարությունն ու առանձնահատկությունն այն է, որ ռազ իրականացման մոնիթորինգի աշխատանքներում էականորեն ավելացվելու է հասարակության ներկայացուցիչների մասնակ Մասնակցային մոնիթորինգի իրականացման նորարար մոտեցումները դառնալու են հակակոռուպցիոն ռազմավարության մի էական մաս և պարբերաբար վերանայվելու են՝ հակակոռուպցիոն ռազմավարության իրականացմանը հանրային մասնակց արդյունավետության բարձրացման ու հանրության արձագանքների վերաբերյալ հաղորդումների ստացման նոր մոտեցումն նպատակներով:

85. Հակակոռուպցիոն ռազմավարության մոնիթորինգի և գնահատման համակարգի ներդրման գործում, քաղաքացիակա հասարակության ներգրավումից բացի, կարևորվելու են ինստիտուցիոնալ կառույցի, մոնիթորինգի և գնահատման մեթոդների համակարգի ձևավորումը, տեղեկատվական հոսքերի կազմակերպումն ու բազաների ստեղծումը, ինչպես նաև մոնիթորինգի և կարողությունների շարունակական զարգացումը:

86. Հակակոռուպցիոն ռազմավարության մոնիթորինգի մոտեցումներն ու նպատակներն են լինելու՝

- 1) հակակոռուպցիոն կանխարգելիչ միջոցառումների ձեռնարկումը.
- 2) հակակոռուպցիոն ռազմավարության պարբերական մոնիթորինգն ու գնահատումը՝ գործնական խնդիրները բացահայ նպատակով.
- 3) հակակոռուպցիոն ռազմավարության իրականացման գործընթացի (առաջընթացի) ուսումնասիրությունը.
- 4) հակակոռուպցիոն ռազմավարության իրականացման ընթացքում բացահայտված գործնական խնդիրների լուծումը.
- 5) մասնավոր և հանրային հատվածում հակակոռուպցիոն իրազեկության մակարդակի բարձրացումը:

87. Հակակոռուպցիոն ռազմավարության իրականացման արդյունքները պետք է հրապարակվեն կիսամյակային և տարեկ մակարդակներով՝ մոնիթորինգային հաշվետվություններ կազմելու միջոցով: 2009-2012 թթ. ՀՀ հակակոռուպցիոն ռազմավար վերջնական արդյունքը կոռուպցիայի ընդհանուր մակարդակի կրճատումն էր, որը չափվում էր Կոռուպցիայի ընկալման համ Կոռուպցիայի հսկողության համաթիվ (ՀԲԻ) ցուցանիշների թիրախների ու ընթացիկ վիճակի միջև նախանշված խզման կրճ: հակակոռուպցիոն նոր ռազմավարությունը և ս կօգտագործի այս ցուցանիշները: Վերջնական արդյունքը պայմանավորված կլլ միջանկյալ արդյունքներով, որոնց մոնիթորինգն ու գնահատումը կսահմանվեն ըստ կառավարման արդյունավետության ազր ցուցանիշների՝ կարգավորման որակ, կառավարման արդյունավետություն, իրավունքի գերակայություն, ձայնի լսելիություն և հաշվետվողականություն, քաղաքական կայունություն, քաղաքացիական ազատություններ:

88. Հակակոռուպցիոն ռազմավարության արդյունքները՝ գործառնական, վարչական և քաղաքական կոռուպցիայի մակա կրճատումը, պայմանավորված կլինեն թիրախային ոլորտներում և համակարգերում արդյունավետության, թափանցիկության՝ հրապարակայնության, հաշվետվողականության և օրինականության մակարդակի բարձրացմանն ուղղված միջոցառումներ իրականացման և արդյունքների մոնիթորինգի ու գնահատման համար կկիրառվեն համապատասխան գործոնային ցուցիչներ

89. Մոնիթորինգի և գնահատման մեթոդների ու ցուցիչների համակարգը կներառի հանրային վստահության, կառավարմ արդյունավետության, թափանցիկության և հրապարակային գործունեության մակարդակների, մատուցվող հանրային ծառայ գնահատումը: Ծրագրի միջոցառումների և գործողությունների իրականացման մոնիթորինգի համար կմշակվեն դրանց կատա փաստող կոնկրետ ցուցանիշներ, որոնց արդյունքների հիման վրա կկազմակերպվի ազդեցության գնահատման գործընթացը: Հասարակության և թիրախային խմբերի կողմից հակակոռուպցիոն ռազմավարության ազդեցության գնահատումն իրականս հարցումների, հետազոտությունների և հանրային քննարկումների միջոցով:

90. Արդյունքների գնահատման համար կկազմակերպվեն տեղեկատվական հոսքեր, և կստեղծվեն տվյալների բազաներ: Լ պահանջելու է ռազմավարության ու ոլորտային ծրագրերի արդյունքների գնահատման վիճակագրական ցուցանիշների, միջս կառույցների կողմից թափանցիկության, հրապարակայնության և հաշվետվողականության մակարդակի որոշման ու կոռուպ վերաբերող առանձին համաթվերի և ցուցիչների տվյալների հավաքագրում, թեմատիկ ու նպատակային հարցումների և ուսումնասիրությունների արդյունքում տվյալների բազաների ստեղծում:

91. Հակակոռուպցիոն ռազմավարության մոնիթորինգի ցուցանիշների համակարգում ընդգրկված ցուցանիշներին կներկա շարք պահանջներ՝ դրանք պետք է հստակ սահմանելի լինեն, բացառեն երկակի մեկնաբանման հնարավորությունները, ցուց լինեն քանակապես չափելի, բնութագրեն հակակոռուպցիոն ռազմավարության քաղաքականությունների, ըստ բնագավառի՝ գործողությունների, և ըստ ոլորտի՝ միջոցառումների, միայնակ վրա ազդեցության մակարդակները:

92. Հակակոռուպցիոն ռազմավարության մոնիթորինգի ցուցանիշների համակարգը, ընդհանուր զարգացումներից բացի, ւ ապահովի նաև ծրագրի տեսանկյունից կարևոր մասնավոր զարգացումների ու միտումների գնահատականը:

93. Հակակոռուպցիոն ռազմավարության մոնիթորինգի ակնկալվող արդյունքներն են լինելու՝ հանրային կառավարման ո կոռուպցիայի ընդհանուր իրավիճակի և ռիսկերի բացահայտումը, կոռուպցիայի վերաբերյալ գիտելիքի ավելացումը կոռուպցի հանրային կառավարման որոշակի թիրախային ոլորտներում, ինչպես նաև հանրային կառավարման ոլորտները մոնիթորինգի թափանցիկություն և հաշվետվողականություն պահանջելու՝ քաղաքացիական հասարակության դերակատարների կարողուր ավելացումը:

94. Հակակոռուպցիոն ռազմավարության պարբերական գնահատման արդյունքում փորձագետները կկազմեն գնահատմ

վերաբերյալ հաշվետվություններ և առաջարկություններ: Թիրախային ոլորտներում մոնիթորինգի արդյունքում գնահատման կունենան որոշակի առանձնահատկություններ: Մոնիթորինգի արդյունքում կկազմվեն տարեկան հաշվետվություններ:

95. Տարեկան հաշվետվությունը կներառի հայեցակարգի իրականացման գնահատականները, հայտնաբերված թերություն առաջարկությունները՝ դրանք լուծելու համար: Քանի որ կարևորվելու են մոնիթորինգի ու դրա արդյունքների հաշվետվողակս հրապարակայնությունը, սպա հանձնախումբը կձևավորի ինտեգրացված պորտալ, որտեղ կտեղակայվեն հակակոռուպցիոն ռազմավարության վերաբերյալ հաշվետվությունները՝ հասանելի դարձնելով քաղաքացիական հասարակության ներկայացուցիչներին:

**Հայաստանի Հանրապետության
կառավարության աշխատակազմի
ղեկավար-նախարար**

Դ. Հա

Հավելված N 2
ՀՀ կառավարության 2015 թ
սեպտեմբերի 25-ի N 1141-Ն

Ծ Ր Ա Գ Ի Ր

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ՀԱԿԱԿՈՌՈՒՊՑԻՈՆ ՌԱԶՄԱՎԱՐՈՒԹՅԱՆ ԻՐԱԿԱՆԱՑՄԱՆ 2015-2018 ԹՎԱԿԱՆՆԵՐԻ ՄԻՋՈՑԱՌՈՒՄՆԵՐԻ

Միջոցառումը	Ակնկալվող արդյունքը				Պատասխանատու մարմինը
	2015 թ.	2016 թ.	2017 թ.	2018 թ.	
ՊԵՏԱԿԱՆ ԵԿԱՄՈՒՏՆԵՐԻ ՀԱՎԱՔԱԳՐՄԱՆ ՈԼՈՐՏ					
1. Պետական եկամուտների հավաքագրման ոլորտում կոռուպցիոն ռիսկերի համապարփակ ուսումնասիրություն	Պետական եկամուտների հավաքագրման ոլորտում կոռուպցիոն ռիսկերն ուսումնասիրված են	Կոռուպցիոն ռիսկերի ուսումնասիրության հիման վրա պետական եկամուտների հավաքագրման ոլորտում հակակոռուպցիոն ծրագրի մշակում և իրականացում			Անկախ փորձագետներից կազմված մշտապես գործող փորձագիտական հանձնախումբ
Միջոցառումը	Ակնկալվող արդյունքը				Պատասխանատու մարմինը
	2015 թ.	2016 թ.	2017 թ.	2018 թ.	

**ՈՍՏԻԿԱՆՈՒԹՅԱՆ ՈԼՈՐՏ՝
ՔԱՂԱՔԱՅԻՆԵՐԻՆ ԾԱՌԱՅՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՄԱՏՈՒՑՄԱՆ ՄԱՍՈՎ**

<p>2. Քաղաքացիներին ծառայությունների մատուցման մասով՝ ոստիկանության ոլորտում կոռուպցիոն ռիսկերի համապարփակ ուսումնասիրություն</p>	<p>Ոստիկանության ոլորտում կոռուպցիոն ռիսկերն ուսումնասիրված են</p>	<p>Կոռուպցիոն ռիսկերի ուսումնասիրության հիման վրա քաղաքացիներին ծառայությունների մատուցման մասով՝ ոստիկանության ոլորտում հակակոռուպցիոն ծրագրի մշակում և իրականացում</p>	<p>Անկախ փորձագետներից կազմված մշտապես գործող փորձագիտական հանձնախումբ ՀՀ կառավարության առընթեր ՀՀ ոստիկանություն</p>	
<p>Միջոցառումը</p>	<p>Ակնկալվող արդյունքը</p>			<p>Պատասխանատու մարմինը</p>
	<p>2015 թ.</p>	<p>2016 թ.</p>	<p>2017 թ.</p>	<p>2018 թ.</p>
<p>ԿՐԹՈՒԹՅԱՆ ՈԼՈՐՏ</p>				
<p>3. Կրթության ոլորտում կոռուպցիոն ռիսկերի համապարփակ ուսումնասիրություն</p>	<p>Կրթության ոլորտում կոռուպցիոն ռիսկերն ուսումնասիրված են</p>	<p>Կոռուպցիոն ռիսկերի ուսումնասիրության հիման վրա կրթության ոլորտում հակակոռուպցիոն ծրագրի մշակում և իրականացում</p>	<p>Անկախ փորձագետներից կազմված մշտապես գործող փորձագիտական հանձնախումբ ՀՀ կրթության և գիտության նախարարություն</p>	
<p>Միջոցառումը</p>	<p>Ակնկալվող արդյունքը</p>			<p>Պատասխանատու մարմինը</p>
	<p>2015 թ.</p>	<p>2016 թ.</p>	<p>2017 թ.</p>	<p>2018 թ.</p>
<p>ԱՌՈՂՋԱԿՆՈՒԹՅԱՆ ՈԼՈՐՏ</p>				
<p>4. Առողջապահության ոլորտում կոռուպցիոն ռիսկերի համապարփակ ուսումնասիրություն</p>	<p>Առողջապահության ոլորտում կոռուպցիոն ռիսկերն ուսումնասիրված են</p>	<p>Կոռուպցիոն ռիսկերի ուսումնասիրության հիման վրա առողջապահության ոլորտում հակակոռուպցիոն ծրագրի մշակում և իրականացում</p>	<p>Անկախ փորձագետներից կազմված մշտապես գործող փորձագիտական հանձնախումբ ՀՀ առողջապահության նախարարություն</p>	
<p>Միջոցառումը</p>	<p>Ակնկալվող արդյունքը</p>			<p>Պատասխանատու մարմինը</p>

	2015 թ.	2016 թ.	2017 թ.	2018 թ.	
5. Հակակոռուպցիոն ոլորտային ծրագրերի ընդլայնման վերաբերյալ առաջարկությունների ներկայացում		4 ոլորտային ծրագրերի ընդունումից հետո կատարվել են այլ ոլորտների վերաբերյալ ուսումնասիրություններ, անհրաժեշտության դեպքում ներկայացվել են առաջարկություններ հակակոռուպցիոն ոլորտային ծրագրերի ընդլայնման վերաբերյալ			ՀՀ արդարա-դատությու- նախարար- ություն Առանձին ոլորտներո հակա- կոռուպցիոն քաղաքս կանություն իրականացնող այլ պատաս-խանատու մարմիններ
Միջոցառումը	Այնկալվող արդյունքը				Պատաս-խանատու մարմինը
	2015 թ.	2016 թ.	2017 թ.	2018 թ.	

ՕՐԻՆԱՎՈՐ ԵՎ ԲԱՐԵՌԻՂՃ ՀԱՆՐԱՅԻՆ ԾԱՌԱՅՈՂՆԵՐԻ ԴԱՍԻ ՁԵՎԱՎՈՐՈՒՄ

6. ԵՄ և ՏՀԶԳ հանրային ծառայողների կամ պաշտոնատար անձանց համար կիրառվող էթիկայի կանոնների հիմնարար սկզբունքներին համապատասխան «Հանրային ծառայության մասին» ՀՀ օրենքով, անհրաժեշտության դեպքում, ճյուղային օրենքներով էթիկայի սկզբունքների և վարքագծի կանոնների սահմանում	Միջազգային փորձն ուսումնասիրված է	«Հանրային ծառայության մասին» ՀՀ օրենքում փոփոխություն կատարելու մասին առաջարկությունները ներկայացվել են ՀՀ կառավարության աշխատակազմ, անհրաժեշտության դեպքում օրենսդրական ակտերում կատարվել են փոփոխություններ ԵՄ և ՏՀԶԳ հանրային ծառայողների կամ պաշտոնատար անձանց համար կիրառվող էթիկայի կանոնների հիմնարար սկզբունքներին համապատասխան, «Հանրային ծառայության մասին» ՀՀ օրենքում կատարվել է համապատասխան փոփոխություն	Հստ անհրաժեշտության ճյուղային օրենսդրությամբ կատարվել են համապատասխան փոփոխություններ	ՀՀ քաղաքա- ցիական ծառայությա խորհուրդ (համաձա- նությամբ) ՀՀ բարձրաս-տիճան պաշտոնատար անձս էթիկայի հանձնաժողով(համաձ նությամբ) ՀՀ պետական կառավարման հանր պետական գործադի իշխանության մարմիններ
---	-----------------------------------	--	---	---

<p>7. Հանրային ծառայության ընտրված ոլորտներում վարքագծի կանոնների պահանջների նկատմամբ վերահսկողություն և հսկողություն իրականացնող օղակների (էթիկայի հանձնաժողովներ կամ էթիկայի հարցով պատասխանատուներ) ձևավորում, դրանց ձևավորման և գործունեության նորմերի սահմանում, պատշաճ գործունեության ապահովում, վերջիններիս գործունեությունը համակարգող մարմին և հանրությանը հաշվետվություն ներկայացնելու վերաբերյալ պարտականության սահմանում</p>	<p>Հանրային ծառայության ընտրված ոլորտներում ստեղծվել են վարքագծի կանոնների պահանջների նկատմամբ վերահսկողություն և հսկողություն իրականացնող օղակներ: Վերջիններիս համար սահմանվել է համակարգող մարմին և հանրությանը հաշվետվություն ներկայացնելու վերաբերյալ պարտականություն: Օրենսդրական ակտերով հստակեցվել են վարքագծի կանոնների խախտման համար կիրառվող պատասխանատվության միջոցները և դրանց կիրառման կարգը</p>			<p>ՀՀ քաղաքացիական ծառայության խորհու (համաձայնությամբ)</p> <p>ՀՀ բարձրագույն պաշտոնատար անձա էթիկայի հանձնաժողով(համաձայնությամբ)</p> <p>ՀՀ արդարա-դատությոնային նախարարություն</p> <p>ՀՀ ՏԳԱԻ նախարարություն</p>
<p>8. Հանրային ծառայության ընտրված ոլորտներում վարքագծի կանոնների պահանջների նկատմամբ վերահսկողություն և հսկողություն իրականացնող օղակների (էթիկայի հանձնաժողովներ կամ էթիկայի հարցերով պատասխանատուներ) գործունեության համակարգման մարմնի նշանակում: Տվյալ մարմնի կողմից վերջիններիս մեթոդական ուղեցույցների տրամադրում և դրանց վերապատրաստման իրականացում</p>	<p>Միջազգային փորձն ուսումնասիրված է</p>	<p>Նշանակված է մարմին, որը համակարգում է հանրային ծառայության ընտրված ոլորտներում վարքագծի կանոնների պահանջների նկատմամբ վերահսկողություն և հսկողություն իրականացնող օղակների (էթիկայի հանձնաժողովներ կամ էթիկայի հարցերով պատասխանատուներ) գործունեությունը:</p>	<p>Հանրային ծառայության ընտրված ոլորտներում վարքագծի կանոնների պահանջների նկատմամբ վերահսկողություն և հսկողություն իրականացնող օղակների (էթիկայի հանձնաժողովներ կամ էթիկայի հարցերով պատասխանատուներ) գործունեությունը համակարգող մարմինը վերոնշյալ մարմիններին տրամադրում է մեթոդական ուղեցույցներ, ապահովում է դրանց վերապատրաստումը</p>	<p>ՀՀ քաղաքացիական ծառայության խորհու (համաձայնությամբ)</p> <p>ՀՀ բարձրագույն պաշտոնատար անձա էթիկայի հանձնաժողով(համաձայնությամբ)</p> <p>ՀՀ արդարա-դատությունային նախարարություն</p>

<p>9. Յուրաքանչյուր պետական մարմնում հանրային ծառայության ընտրված ոլորտներում վարքագծի կանոնների պահանջների պահպանման նկատմամբ վերահսկողություն և հսկողություն իրականացնող օղակների (էթիկայի հանձնաժողովներ կամ էթիկայի հարցերով պատասխանատուներ), անձնակազմի կառավարման ստորաբաժանումների և հակակոռուպցիոն ծրագրերի իրականացման համար պատասխանատուների միջև համագործակցության գործուն մեխանիզմների ներդրում</p>	<p>Միջազգային փորձն ուսումնասիրված է</p>	<p>Մշակել գործուն մեխանիզմ յուրաքանչյուր պետական մարմնում հանրային ծառայության ընտրված ոլորտներում վարքագծի կանոնների պահպանման նկատմամբ վերահսկողություն և հսկողություն իրականացնող օղակների (էթիկայի հանձնաժողովներ կամ էթիկայի հարցերով պատասխանատուներ), անձնակազմի կառավարման ստորաբաժանումների և հակակոռուպցիոն ծրագրերի իրականացման համար պատասխանատուների միջև համագործակցությունն ապահովելու համար</p>	<p>Ներդնել գործուն մեխանիզմ յուրաքանչյուր պետական մարմնում հանրային ծառայության ընտրված ոլորտներում վարքագծի կանոնների պահպանման նկատմամբ վերահսկողություն և իրականացնող օղակների (էթիկայի հանձնաժողովներ կամ էթիկայի հարցերով պատասխանատուներ), կառավարման հակակոռուպցիոն ծրագրերի իրականացման համար պատասխանատուների միջև համագործակցությունն ապահովելու համար</p>	<p>Բոլոր պետական մարմիններում ներդրված է գործուն մեխանիզմ հանրային ծառայության ընտրված ոլորտներում վարքագծի կանոնների պահանջների պահպանման նկատմամբ վերահսկողություն և հսկողություն իրականացնող օղակների (էթիկայի հանձնաժողովներ կամ էթիկայի հարցերով պատասխանատուներ), անձնակազմի կառավարման ստորաբաժանումների և հակակոռուպցիոն ծրագրերի իրականացման համար պատասխանատուների միջև համագործակցությունն ապահովելու համար</p>	<p>ՀՀ քաղաքացիական ծառայության խորհուրդ (համաձայնությամբ) ՀՀ Բարձրաստիճանի պաշտոնատար անձա էթիկայի հանձնաժողով(համաձայնությամբ) ՀՀ արդարա-դատության նախարարություն</p>
<p>10. Բարձրաստիճանի պաշտոնատար անձանց էթիկայի հանձնաժողովին հանրային ծառայության ընտրված ոլորտներում վարքագծի կանոնների պահպանման պրակտիկան ուսումնասիրելու, վերլուծելու և ամփոփելու համարժեք գործիքների տրամադրում</p>	<p>Կատարվել են անհրաժեշտ ուսումնասիրություններ: Բարձրաստիճանի պաշտոնատար անձանց էթիկայի հանձնաժողովին տրամադրվել են հանրային ծառայության ընտրված ոլորտներում վարքագծի կանոնների պահպանման պրակտիկան ուսումնասիրելու, վերլուծելու և ամփոփելու համարժեք գործիքներ</p>				<p>ՀՀ արդարա-դատության նախարարություն ՀՀ Բարձրաստիճանի պաշտոնատար անձա էթիկայի հանձնաժողով(համաձայնությամբ) ՀՀ քաղաքացիական ծառայության խորհուրդ (համաձայնությամբ)</p>
<p>11. Բարձրաստիճանի պաշտոնատար անձանց էթիկայի հանձնաժողովի ձևավորման և անդամների ընտրության գործընթացի վերանայման վերաբերյալ առաջարկությունների ներկայացում</p>	<p>Միջազգային փորձն ուսումնասիրված է:</p>		<p>Ուսումնասիրությունների հիման վրա ներկայացվել է առաջարկություն</p>		<p>ՀՀ արդարա-դատության նախարարություն ՀՀ Բարձրաստիճանի պաշտոնատար անձա էթիկայի հանձնաժողով (համաձայնությամբ)</p>

<p>12. Բարձրաստիճան պաշտոնատար անձանց էթիկայի հանձնաժողովին ռեսուրսներով համալրման ապահովում</p>	<p>Բարձրաստիճան պաշտոնատար անձանց էթիկայի հանձնաժողովին տրամադրվել է առանձին տարածք: Հանձնաժողովն ունի աշխատակազմ, բյուջետային ինքնուրույն ֆինանսավորում:</p>			<p>ՀՀ ֆինանսների նախարարություն ՀՀ կառավարության առընթեր պետական գույքի կառավարման վարչություն</p>
<p>13. Շահերի բախումը կանխարգելող գործակալներեն կիրառելի կառուցակարգերի և օրենսդրական դաշտի ձևավորում</p>	<p>Միջազգային փորձն ուսումնասիրված է: Օրենսդրությամբ սահմանվել են շահերի բախման կանխարգելման մասին դրույթներ: Ստեղծվել են շահերի բախումը կանխարգելող գործակալներեն կիրառելի կառուցակարգեր:</p>			<p>ՀՀ արդարա-դատությո նախարարություն ՀՀ քաղաքա-ցիակա ծառայության խորհու (համաձայ- նությամբ) ՀՀ բարձրաս-տիճան պաշտոնատար անձս էթիկայի հանձնաժողով(համաձ նությամբ)</p>

<p>14. «Հանրային ծառայության մասին» ՀՀ օրենքում փոփոխություններ կատարելու մասին» ՀՀ օրենքի նախագծի մշակում և ընդունում</p>	<p>Միջազգային փորձն ուսումնասիրված է: «Հանրային ծառայության մասին» ՀՀ օրենքում փոփոխություններ կատարելու մասին ՀՀ օրենքի նախագիծը մշակվել է:</p>	<p>«Հանրային ծառայության մասին» ՀՀ օրենքում կատարվել է փոփոխություն: Հանրային ծառայողի և պաշտոնատար անձի անհամատեղելի գործունեության ու այլ սահմանափակումների շրջանակը վերանայվել է՝ ապահովելով դրանց հստակությունը և կանխատեսելիությունը: Բարձրաստիճան պաշտոնատար անձանց էթիկայի հանձնաժողովին և հանրային ծառայության առանձին ոլորտներում մասնագիտացված կառույցներին վերապահվել է լիազորություն՝ վարքագծի կանոնադրերի պահանջների՝ ներառյալ շահերի բախման կանոնների, անհամատեղելի գործունեության և այլ սահմանափակումների խախտում թույլ տված հանրային ծառայողների և պաշտոնատար անձանց նկատմամբ իրավական ներգործության միջոցներ կիրառելու առաջարկություններ ներկայացնել իրավասու անձանց կամ մարմիններին: Մահմանվել է նաև պատասխանատվություն՝ վարքագծի կանոնադրերի պահանջների՝ ներառյալ շահերի բախման կանոնների, անհամատեղելի գործունեության և այլ խախտումների համար:</p>	<p>ՀՀ արդարա-դատությի նախարարություն ՀՀ քաղաքա-ցիակաւ ծառայության խորհու (համաձայ- նությամբ) ՀՀ բարձրաս-տիճաւ պաշտոնատար անձս էթիկայի հանձնաժողով(համաձ յնությամբ) ՏԳԱԲ նախարար- րություն</p>
--	--	--	---

<p>15. Էթիկայի հարցերով պահանջների պահպանման նկատմամբ վերահսկողություն և հսկողություն իրականացնող օդակներին հանրային ծառայության առանձին ոլորտներում շահերի բախման, անհամատեղելի գործունեության և այլ սահմանափակումների բացահայտման գործառնությունների վերապահում</p>	<p>Միջազգային փորձն ուսումնասիրված է: Էթիկայի հարցերով պահանջների պահպանման նկատմամբ վերահսկողություն և հսկողություն իրականացնող օդակներին վերապահվել են հանրային ծառայության առանձին ոլորտներում շահերի բախման, անհամատեղելի գործունեության և այլ սահմանափակումների բացահայտման, դրանց չեզոքացման գործառնություններ:</p>			<p>ՀՀ քաղաքա-ցիակալ ծառայության խորհու (համաձայ- նությամբ)</p> <p>ՀՀ բարձրաս-տիճալ պաշտոնատար անձս էթիկայի հանձնաժողով(համաձ նությամբ)</p> <p>ՀՀ արդարա-դատությո նախարա- րություն</p>
<p>16. Հանրային ծառայողների ու պաշտոնատար անձանց ակտիվների ու շահերի հայտարարագրման (ֆինանսական բացահայտման) համակարգի բարելավում</p>	<p>Միջազգային փորձն ուսումնասիրված է: Իրականացվել են գործուն քայլեր հանրային ծառայողների ու պաշտոնատար անձանց ակտիվների ու շահերի հայտարարագրման համակարգի բարելավման նպատակով:</p>	<p>Վերանայվել է հայտարարագիր ներկայացնող պաշտոնատար անձանց շրջանակը «ՀՀ կառավարության 2011 թվականի դեկտեմբերի 15-ի N 1835-Ն որոշման մեջ լրացումներ և փոփոխություններ կատարելու մասին» ՀՀ կառավարության որոշման նախագիծը մշակվել է, քննարկվել է շահագրգիռ քաղաքացիական հասարակության ներկայացուցիչների և շահագրգիռ գերատեսչությունների հետ, ներկայացվել է ՀՀ կառավարության աշխատակազմ</p>	<p>Հայտարարագիր չներկայացնելու համար սահմանված են պատասխանա- տվության միջոցներ</p>	<p>ՀՀ քաղաքա-ցիակալ ծառայության խորհու (համաձայ- նությամբ)</p> <p>ՀՀ բարձրաս-տիճալ պաշտոնատար անձս էթիկայի հանձնաժողով(համաձ նությամբ)</p> <p>ՀՀ արդարա-դատությո նախարա- րություն</p> <p>ՀՀ տարածքային կառավարման և զարգացման նախար րություն</p>
<p>17. Հայտարարագրման գործընթացի թափանցիկության ու մատչելիության բարձրացում՝ օրենքում ամրագրելով ստուգված հայտարարագրերի վերաբերյալ հրապարակային պարզաբանումներ կամ բացատրություններ ներկայացնելու ընթացակարգերը</p>	<p>Միջազգային փորձն ուսումնասիրված է: «Հանրային ծառայության մասին» ՀՀ օրենքում փոփոխություններ և լրացումներ կատարելու մասին» ՀՀ օրենքի նախագիծը մշակված է: Նախագծով սահմանվել են ստուգված հայտարարագրերի վերաբերյալ հրապարակային պարզաբանումներ կամ բացատրություններ ներկայացնելու ընթացակարգերը:</p>	<p>«Հանրային ծառայության մասին» ՀՀ օրենքում փոփոխություններ և լրացումներ կատարելու մասին» ՀՀ օրենքն ընդունված է:</p>		<p>ՀՀ արդարա-դատությո նախարա- րություն</p> <p>ՀՀ քաղաքա-ցիակալ ծառայության խորհուրդ(համաձայ նությամբ)</p> <p>ՀՀ բարձրաս-տիճալ պաշտոնատար անձս էթիկայի հանձնաժողով(համաձ նությամբ)</p>

Միջոցառումը	Անկալվող արդյունքը				Պատասխանատու մարմինը
	2015 թ.	2016 թ.	2017 թ.	2018 թ.	

ԱՐԴՅՈՒՆԱՎԵՏ ՀԱՆՐԱՅԻՆ ԿԱՌԱՎԱՐՄԱՆ ՀԱՄԱԿԱՐԳԻ ՁԵՎԱՎՈՐՈՒՄ

18. Հանրային ծառայության ոլորտում վարչարարության պարզեցման համալիր ծրագրի մշակում և իրականացում	Միջազգային փորձն ուսումնասիրված է: Մշակվել և հաստատվել է հանրային ծառայության ոլորտում վարչարարության պարզեցման համալիր ծրագիրը:	Կատարված է վարչարարության պարզեցման ծրագրի միջոցառումների 50%-ը	Կատարված է վարչարարության պարզեցման ծրագրի միջոցառումների 100 %-ը	ՀՀ արդարա-դատությո՜ւնախարարություն
---	--	---	---	------------------------------------

19. Պետության կողմից մատուցվող ծառայությունների այն ոլորտներում, որտեղ դեռևս ծառայություններն էլեկտրոնային չեն մատուցվում, էլեկտրոնային ծառայությունների մատուցման վերաբերյալ համալիր ծրագրի մշակում և իրականացում	Միջազգային փորձն ուսումնասիրված է: Պետության կողմից մատուցվող ծառայությունների այն ոլորտներում, որտեղ դեռևս ծառայություններն էլեկտրոնային չեն մատուցվում, էլեկտրոնային ծառայությունների մատուցման վերաբերյալ համալիր ծրագիրը մշակվել է:	Պետության կողմից մատուցվող ծառայությունների այն ոլորտներում, որտեղ դեռևս ծառայությունները էլեկտրոնային չեն մատուցվում, էլեկտրոնային ծառայությունների մատուցման վերաբերյալ համալիր ծրագիրը ներդրվել է		ՀՀ կառավարության աշխատակազմ
--	---	--	--	-----------------------------

20. Պետության կողմից մատուցվող ծառայությունների ժամկետների ողջամտության վերաբերյալ ուսումնասիրությունների իրականացում և օրենսդրության կատարելագործման վերաբերյալ առաջարկությունների ներկայացում		Պետության կողմից մատուցվող ծառայությունների ժամկետների ողջամտության վերաբերյալ ուսումնասիրություններն իրականացված են	Ներկայացված են առաջարկություններ պետության կողմից մատուցվող ծառայությունների ժամկետների ողջամտության օրենսդրության կատարելագործման վերաբերյալ	ՀՀ արդարա-դատությո՜ւնախարարություն
---	--	--	---	------------------------------------

21. Պետության կողմից մատուցվող ծառայությունների որակի գնահատման համակարգերի ներդրում		Պետության կողմից մատուցվող ծառայությունների որակի գնահատման համակարգերի ներդրման ծրագիրը մշակված է	Պետության կողմից մատուցվող ծառայությունների որակի գնահատման համակարգերի ներդրման ծրագիրը մշակված և հաստատված է	Փորձարարական ծրագրերն իրականացված են	ՀՀ կառավարության աշխատակազմ
--	--	--	--	--------------------------------------	-----------------------------

<p>22. Պետական մարմինների կողմից լիցենզիաների էլեկտրոնային եղանակով տրամադրման խթանում՝ դիտարկելով էլեկտրոնային եղանակով լիցենզիաների (առնվազն պարզ ընթացակարգով տրվող լիցենզիաներ) տրամադրման հնարավորությունը</p>	<p>Պետական մարմիններում իրականացվել են ուսումնասիրություններ: Պետական մարմիններում իրականացվել է տեխնիկական պայմանների ապահովումը: Օրենսդրության մեջ կատարվել են համապատասխան փոփոխություններ:</p>	<p>Ուսումնասիրությունների արդյունքների հիման վրա պետական մարմիններում լիցենզիաների (առնվազն պարզ ընթացակարգով տրվող լիցենզիաներ) տրամադրումն իրականացվում է էլեկտրոնային եղանակով</p>		<p>ՀՀ կառավարության աշխատակազմ ՀՀ պետական մարմիններ</p>
<p>23. Պետական մարմինների կողմից լիցենզիաների տրամադրման ոլորտում վարչարարության նվազեցման նպատակով պետական միասնական էլեկտրոնային գրանցամատյանի ստեղծում և վարում</p>	<p>Միջազգային փորձն ուսումնասիրված է: Պետական մարմինների կողմից լիցենզիաների տրամադրման ոլորտում վարչարարության նվազեցման նպատակով պետական միասնական գրանցամատյանը մշակվել է:</p>	<p>Պետական մարմինների կողմից լիցենզիաների տրամադրման ոլորտում վարչարարության նվազեցման նպատակով պետական միասնական ստեղծված է և գործում է</p>		<p>ՀՀ արդարա-դատությո՜ նախարարություն</p>
<p>24. Լիցենզիաների տրամադրման չափանիշների վերանայում բոլոր ոլորտներում՝ լրացուցիչ պահանջների հնարավորինս պարզեցում</p>	<p>Միջազգային փորձն ուսումնասիրված է: Պետական և մասնավոր հատվածների համագործակցությամբ ստեղծված է աշխատանքային խումբ: Իրականացվում են քննարկումներ բոլոր ոլորտներում լիցենզիաների տրամադրման չափանիշների վերանայման վերաբերյալ:</p>	<p>Վերանայված է լիցենզիաների տրամադրման չափանիշների 50 %-ը</p>	<p>Վերանայված է լիցենզիաների տրամադրման չափանիշների 100 %-ը</p>	<p>ՀՀ կառավարության աշխատակազմ Շահագրգիռ պետակց մարմիններ</p>
<p>25. Հայաստանի Հանրապետության արդարադատության նախարարության իրավաբանական անձանց պետական ռեգիստրի էլեկտրոնային համակարգում իրավաբանական անձանց և անհատ ձեռնարկատերերի էլեկտրոնային գրանցման համակարգի վերանայում</p>	<p>Միջազգային փորձն ուսումնասիրված է: Իրականացվում են քննարկումներ:</p>	<p>ՀՀ արդարադատության նախարարության իրավաբանական անձանց պետական ռեգիստրի էլեկտրոնային համակարգում իրավաբանական անձանց և անհատ ձեռնարկատերերի էլեկտրոնային գրանցման համակարգը վերանայված է</p>	<p>Ստեղծված են գործադիր մարմնի ղեկավարի և կանոնադրության փոփոխման էլեկտրոնային գրանցման եղանակներ</p>	<p>ՀՀ արդարա-դատությո՜ նախարարություն</p>

<p>26. Հանրապետական գործադիր մարմիններում հակակոռուպցիոն ծրագրերի իրականացման պատասխանատուների (անձ/ստորաբաժանում) նշանակում և գործառնությունների ամրագրում համապատասխան փաստաթղթերում</p>	<p>Հանրապետական գործադիր մարմիններում նշանակված են հակակոռուպցիոն ծրագրերի իրականացման պատասխանատուներ (անձ/ստորաբաժանում): Պատասխանատու աշխատողների պաշտոնի անձնագրերում (աշխատանքի նկարագիր) ամրագրված են հակակոռուպցիոն ծրագրերի իրականացումից բխող գործառնություններ:</p>	<p>Բոլոր հանրապետական գործադիր մարմիններում հակակոռուպցիոն ծրագրերի իրականացմանն ուղղված աշխատանքները համակարգվում են պատասխանատուների կողմից:</p>	<p>ՀՀ կառավարության աշխատակազմ ՀՀ հանրապետական գործադիր մարմիններ</p>		
<p>27. Հանրապետական գործադիր մարմիններում հակակոռուպցիոն ծրագրերի իրականացումը համակարգող պաշտոնատար անձի (առնվազն աշխատակազմի ղեկավարի կամ մարմնի ղեկավարի տեղակալի մակարդակով) նշանակում</p>	<p>Հանրապետական գործադիր մարմիններում նշանակված են հակակոռուպցիոն ծրագրերի իրականացումը համակարգող պաշտոնատար անձինք՝ առնվազն աշխատակազմի ղեկավարի կամ մարմնի ղեկավարի տեղակալի մակարդակով:</p>	<p>Բոլոր հանրապետական գործադիր մարմիններում հակակոռուպցիոն ծրագրերի իրականացումը համակարգում են պաշտոնատար անձինք:</p>	<p>ՀՀ կառավարության աշխատակազմ ՀՀ հանրապետական գործադիր մարմիններ</p>		
<p>28. Հանրապետական գործադիր մարմիններում հակակոռուպցիոն ծրագրերի իրականացման պատասխանատուների վերապատրաստում</p>	<p>Հանրապետական գործադիր մարմիններում հակակոռուպցիոն ծրագրերի իրականացման պատասխանատուները շարունակաբար վերապատրաստվում են:</p>	<p>ՀՀ արդարա-դատության նախարարություն ՀՀ արդարա-դատության նախարարության իրավաբանական ինստիտուտ</p>			
<p>Միջոցառումը</p>	Ակնկալվող արդյունքը				<p>Պատասխանատու մարմինը</p>
	2015 թ.	2016 թ.	2017 թ.	2018 թ.	
ԹԱՓԱՆՑԻԿ ԵՎ ՀԱՇՎԵՏՈՒ ԿԱՌԱՎԱՐՄԱՆ ՀԱՄԱԿԱՐԳԻ ՁԵՎԱՎՈՐՈՒՄ					
<p>29. Պետական մարմինների կողմից տեղեկատվության տրամադրման ժամկետների վերանայում</p>	<p>Պետական մարմինների կողմից տեղեկատվության տրամադրման ժամկետները վերանայված են: Ներկայացված է առաջարկություն պետական մարմինների կողմից տեղեկատվության տրամադրման ժամկետների վերաբերյալ օրենսդրական փոփոխություններ կատարելու մասին:</p>			<p>ՀՀ արդարա-դատության նախարարություն</p>	

<p>30. «Տեղեկատվության ազատության մասին» ՀՀ օրենքի վերլուծություն, անհրաժեշտության դեպքում դրանում լրացումների և փոփոխությունների կատարում՝ համապատասխանեցնելով միջազգային չափանիշներին</p>	<p>Միջազգային փորձն ուսումնասիրվել է: «Տեղեկատվության ազատության մասին» ՀՀ օրենքը վերլուծվել է: Անհրաժեշտության դեպքում ներկայացվել է առաջարկություն դրանում լրացումներ և փոփոխություններ կատարելու վերաբերյալ՝ օրենքը համապատասխանեցնելով միջազգային չափանիշներին</p>			<p>ՀՀ արդարա-դատությո՜ւն նախարարություն</p>	
<p>31. «Տեղեկատվության ազատության մասին» ՀՀ օրենքից բխող ենթաօրենսդրական ակտերի մշակում</p>	<p>«Տեղեկատվության ազատության մասին» ՀՀ օրենքից բխող ենթաօրենսդրական ակտերը մշակված են: «Տեղեկատվության ազատության մասին» ՀՀ օրենքից բխող ենթաօրենսդրական ակտերը հաստատված են:</p>			<p>ՀՀ արդարա-դատությո՜ւն նախարարություն</p>	
<p>32. ՀՀ հանրային խորհրդի նիստերի ընթացքում կոռուպցիայի կանխարգելման և կոռուպցիայի դեմ պայքարի հարցերի քննարկում</p>	<p>ՀՀ հանրային խորհրդի նիստերի ընթացքում քննարկվում են կոռուպցիայի կանխարգելման և կոռուպցիայի դեմ պայքարի հարցերը: Բարձրացվում է հանրային իրազեկումը կոռուպցիայի գոյության, պատճառների, ծանրության և դրա հասցրած վնասի վերաբերյալ: Տվյալ հարցերի վերաբերյալ քննարկումների մասին տեղեկատվությունը հրապարակվում է և հասանելի է հանրության համար:</p>			<p>ՀՀ հանրային խորհու՜յն (համաձայնությանմբ)</p>	
<p>33. Հանրային ծառայողների վերապատրաստում՝ կոռուպցիայի դեմ պայքարի, օրինավորության/բարեվարքության (ինթեգրիթի) ձևավորման և տեղեկատվության ազատության օրենսդրության կիրառման հմտություններ թեմաներով</p>	<p>Անցկացվել է 10 ուսուցում:</p>	<p>Ուսուցումների ավարտվել են: 200 հանրային ծառայող վերապատրաստվել է:</p>	<p>Անցկացվել է 5 ուսուցում:</p>	<p>Ուսուցումների ավարտվել են: 100 հանրային ծառայող վերապատրաստվել է:</p>	<p>ՀՀ քաղաքացիական ծառայության խորհուրդ (համաձայնությանմբ) ՀՀ տարածքային կառավարման և զարգացման նախարարություն</p>

<p>34. Պետական ծառայողների ընտրության գործընթացում էթիկայի կանոնների պահպանումը գնահատելու ուղեցույցների մշակում և հաստատում</p>	<p>Մշակված են ուղեցույցներ, որոնք թույլ են տալիս գնահատելու պետական ծառայողների ընտրության գործընթացում էթիկայի կանոնների պահպանումը: Պետական ծառայողների ընտրության գործընթացում էթիկայի կանոնների պահպանումը գնահատելու ուղեցույցները հաստատված են</p>				<p>ՀՀ արդարա-դատությո՛ւն նախարարություն</p> <p>ՀՀ բարձրաս-տիճան պաշտո-նատար անձս էթիկայի հանձնաժողով(համաձ նույթամբ)</p> <p>ՀՀ քաղաքա-ցիակա՛մ ծառայության խորհու (համաձայ-նությամբ)</p>
<p>35. Պետական ծառայողների ընտրության և առաջնադասման լրացուցիչ չափանիշների ներդրման վերաբերյալ առաջարկությունների ներկայացում</p>	<p>Ներկայացված են առաջարկություններ պետական ծառայողների ընտրության և առաջնադասման լրացուցիչ չափանիշների ներդրման վերաբերյալ:</p>				<p>ՀՀ արդարա-դատությո՛ւն նախարարություն</p> <p>ՀՀ քաղաքա-ցիակա՛մ ծառայության խորհու (համաձայ-նությամբ)</p>
<p>36. Մրցութային կարգով թափուր պաշտոնների համալրման մեխանիզմների ներդրում այն պետական մարմիններում, որոնց թափուր պաշտոններն առանց մրցութային կարգի են համալրվում, և թափուր պաշտոնների լրացման գործընթացը համակարգող և մոնիթորինգ իրականացնող իրավասու մարմնի նշանակում</p>	<p>Իրականացվել են ուսումնասիրություններ:</p>	<p>Ներկայացվել է առաջարկություն պետական մարմիններում մրցութային կարգով թափուր պաշտոնների համալրման մեխանիզմների ներդրման վերաբերյալ</p>	<p>Ներդրված են մեխանիզմներ պետական մարմինների թափուր պաշտոնների համալրման համար:</p>	<p>Նշանակված է իրավասու պետական մարմին, որը համակարգում և մոնիթորինգ է իրականացնում թափուր պաշտոնների համալրման գործընթացի նկատմամբ</p>	<p>ՀՀ քաղաքա-ցիակա՛ն ծառայությա խորհուրդ (համաձայ-նությամբ)</p> <p>ՀՀ արդարա-դատությո՛ւն նախարարություն</p>
<p>37. Քաղաքական որոշումներ կայացնողների գործունեության հրապարակայնության նվազագույն չափանիշների սահմանման վերաբերյալ առաջարկությունների ներկայացում</p>	<p>Միջազգային փորձն ուսումնասիրված է: Ներկայացված են առաջարկություններ քաղաքական որոշումներ կայացնողների գործունեության հրապարակայնության նվազագույն չափանիշների սահմանման վերաբերյալ:</p>				<p>ՀՀ արդարա-դատությո՛ւն նախարարություն</p>

<p>38. Որոշակի չափանիշներին համապատասխանող պետական բյուջեից ֆինանսավորվող կազմակերպությունների պարտադիր անկախ աուդիտ անցնելու ծրագրի մշակում և իրականացում</p>	<p>Մահմանվել են չափանիշներ, որոնց համապատասխանող և պետական բյուջեից ֆինանսավորվող կազմակերպությունները պետք է պարտադիր անցնեն անկախ աուդիտ: Անկախ աուդիտ անցնելու ծրագիրը մշակված է</p>	<p>Որոշակի չափանիշներին համապատասխանող պետական բյուջեից ֆինանսավորվող կազմակերպությունների պարտադիր անկախ աուդիտ անցնելու ծրագիրն իրագործվում է</p>	<p>Աուդիտորական եզրակացությունների հրապարակայնության աստիճանը բարձրացել է</p>		<p>ՀՀ ֆինանսների նախարարություն</p>
<p>Միջոցառումը</p>	<p>Անկախ վող արդյունքը</p>				<p>Պատասխանատու մարմինը</p>
	<p>2015 թ.</p>	<p>2016 թ.</p>	<p>2017 թ.</p>	<p>2018 թ.</p>	
<p align="center">ՄԱՍՆԱԿՑԱՅԻՆ ԿԱՌԱՎԱՐՄԱՆ ՀԱՄԱԿԱՐԳԻ ՁԵՎԱՎՈՐՈՒՄ</p>					
<p>39. Հանրային լսումների, քննարկումների կազմակերպման և անցկացման կարգի և ձևաչափերի օրենսդրորեն կարգավորում</p>	<p>Միջազգային փորձն ուսումնասիրված է: Ներկայացված է առաջարկություն հանրային լսումների, քննարկումների կազմակերպման և անցկացման կարգի և ձևաչափերի վերաբերյալ:</p>		<p>Հանրային լսումների, քննարկումների կազմակերպման և անցկացման կարգը և ձևաչափերն օրենսդրորեն կարգավորված են</p>		<p>ՀՀ արդարա-դատությո նախարարություն</p>
<p>40. Էլեկտրոնային ժողովրդավարության (e-democracy) առանձին գործիքների ներդրում</p>	<p>Անցկացվում են տեխնիկական լուծումների վերաբերյալ քննարկումներ</p>		<p>Ներդրված են էլեկտրոնային ժողովրդավարության առանձին գործիքներ. կիրառվում են էլեկտրոնային սոցիոլոգիական հարցումներ, էլեկտրոնային քվեարկություններ, նոր առաջարկությունների հավաքման և այլ մեթոդներ</p>		<p>ՀՀ կառավարության աշխատակազմ</p>
<p>41. Քաղաքացիական հասարակության մասնագիտացված կազմակերպությունների հետ համագործակցություն կոռուպցիոն ռիսկերի նվազման ուղղությամբ:</p>	<p>Քաղաքացիական հասարակության ներուժի և գիտելիքների ներգրավմամբ համատեղ վերլուծությունների և առաջարկությունների ներկայացում մշտադիտարկումների արդյունավետ իրականացման համար` հասարակությանը մատուցվող ծառայությունների որակի բարձրացմանը նպաստելու և ոլորտում առկա կոռուպցիոն ռիսկերը նվազեցնելու նպատակով:</p>				<p>ՀՀ արդարա-դատությո նախարարություն</p> <p>Շահագրգիռ պետական այլ մարմիններ</p> <p>Հասարակական կազմակերպություններ (համաձու նությամբ)</p>

<p>42. Քաղաքացիական հասարակության կազմակերպությունների հետ համագործակցությամբ՝ պետական ծրագրերի իրականացման և հանրային ծառայությունների մատուցման նկատմամբ մշտադիտարկման համակարգ ներդնելու վերաբերյալ առաջարկությունների և իրավական ակտերի նախագծերի ներկայացում</p>

<p>43. ՀՀ կառավարության նիստի 2008 թ-ի նոյեմբերի 20-ի N 47 արձանագրային որոշմամբ հաստատված ՀՀ նախարարությունների կողեզհաների/ խորհուրդների օրինակելի աշխատակարգում փոփոխությունների և լրացումների կատարում, որոնք՝</p> <ul style="list-style-type: none"> - Կհստակեցնեն և կտարանջատեն կողեզհաների և խորհուրդների գործառույթները, կճշգրտեն դրանցում մասնակից կողմերի կազմը, իրավունքներն ու պարտականությունները, - կսահմանեն խորհուրդների ձևավորման և գործունեության՝ բաց, թափանցիկ ընթացակարգերը, ՔՀԿ-ների ներկայացուցչականության և մասնագիտական որակավորման չափորոշիչները, - կսահմանեն կառավարության և նախարարությունների պաշտոնական կայքերում էլեկտրոնային հաշվետվողական համակարգի ներդրում՝ հանրային առաջարկները և դրանց վերաբերյալ պաշտոնական մեկնաբանությունները, մասնակցային խորհրդատվական մարմինների գործունեության տարեկան հաշվետվությունը թափանցիկ և հասանելի դարձնելու համար: 	<p>Միջազգային փորձն ուսումնասիրված է Բրավական ակտերի/օրինակելի աշխատակարգի փոփոխությունների առաջարկները մշակված են Բրականացվել են հանրային քննարկումներ՝ որոնց հիման վրա լրամշակված փաթեթը ներկայացվել է ՀՀ կառավարության հաստատմանը</p>	<p>ՀՀ կառավարության նիստի 2008 թ-ի նոյեմբերի 20-ի N 47 արձանագրային որոշմամբ հաստատված ՀՀ նախարարությունների կողեզհաների/ խորհուրդների օրինակելի աշխատակարգում կատարված են փոփոխություններ և լրացումներ՝</p> <ul style="list-style-type: none"> - հստակեցվել և տարանջատվել են կողեզհաների և խորհուրդների գործառույթները, ճշգրտվել են դրանցում մասնակից կողմերի կազմը, իրավունքներն ու պարտականությունները, - սահմանվել են խորհուրդների ձևավորման և գործունեության բաց, թափանցիկ ընթացակարգերը, ՔՀԿ-ների ներկայացուցչականության և մասնագիտական որակավորման չափորոշիչները, - սահմանվել է կառավարության և նախարարությունների պաշտոնական կայքերում էլեկտրոնային հաշվետվողական համակարգի ներդրում՝ հանրային առաջարկները և դրանց վերաբերյալ պաշտոնական մեկնաբանությունները, մասնակցային խորհրդատվական մարմինների գործունեության տարեկան հաշվետվությունը թափանցիկ և հասանելի դարձնելու համար: 	<p>ՀՀ արդարա-դատությւ նախարարություն</p>
--	--	---	--

<p>44. Պետական կառավարման մարմինների կողմից մշակվող նորմատիվ իրավական ակտերի նախագծերի հրապարակման ընդհանուր առցանց հարթակի ստեղծում</p>	<p>1. Անցկացվում են տեխնիկական լուծումների վերաբերյալ քննարկումներ</p> <p>2. Հրապարակվող նորմատիվ իրավական ակտերի նախագծերի վերաբերյալ ստեղծվել են իրավական հիմքեր</p> <p>3. Իրականացվում է գերատեսչությունների պատասխանատու մասնագետների ուսուցում</p>	<p>Պետական կառավարման մարմինների կողմից մշակվող նորմատիվ իրավական ակտերի նախագծերի հրապարակման ընդհանուր առցանց հարթակն ստեղծված է</p>	<p>Գերատեսչությունների կողմից մշակվող նորմատիվ իրավական ակտերի նախագծերը հրապարակվում են ստեղծված հարթակում</p>	<p>ՀՀ արդարա-դատությու նախարարություն</p>	
<p>45. Հայաստանի 20,000 և ավելի բնակչություն ունեցող համայնքների համացանցային կայքերի ստեղծում, թարմացում, համայնքային իշխանության կողմից ընդունված բոլոր իրավական ակտերի հրապարակում, ավագանու նիստերի, հանրային քննարկումների և լսումների վերաբերյալ ծանուցում և ավագանու նիստերի առցանց հեռարձակում</p>	<p>Իրականացվել է տեխնիկա-սարքավորումների և կայքերի պատրաստման ծառայությունների գնման գործընթաց:</p>	<p>20,000 և ավելի բնակչություն ունեցող համայնքների համացանցային տեղեկատվական կայքերն ստեղծված են՝ հանրային մեկնաբանությունների հնարավորությամբ:</p> <p>Համայնքների համապատասխան աշխատողների համար կազմակերպվել են դասընթացներ</p>	<p>Հայաստանի 20,000 և ավելի բնակչություն ունեցող համայնքների համացանցային կայքերը գործարկվում են, համայնքների ավագանու նիստերը և ՏԲՄ-ի ասուլիսներն առցանց հեռարձակվում են:</p>	<p>ՀՀ տարածքային կառավարման և զարգացման նախարարություն</p> <p>ՀՀ մարզպետարանի ՀՀ համայնքներ(համաձև նույնամբ)</p>	
<p>Միջոցառումը</p>	<p>Անկախ վող արդյունքը</p>			<p>Պատասխանատու մարմինը</p>	
	<p>2015 թ.</p>	<p>2016 թ.</p>	<p>2017 թ.</p>	<p>2018 թ.</p>	
<p align="center">Կոռուպցիոն վարքագծի համար պատասխանատվության համարժեք միջոցների սահմանում</p>					
<p>46. Կոռուպցիոն բնույթի իրավախախտումների համար պաշտոնատար անձանց պատասխանատվության գործող տեսակների վերաբերյալ վերլուծության իրականացում՝ համադրելով միջազգային փորձի հետ</p>	<p>Ուսումնասիրվել է միջազգային փորձը: Իրականացվել է վերլուծություն կոռուպցիոն բնույթի իրավախախտումների համար պաշտոնատար անձանց պատասխանատվության գործող տեսակների վերաբերյալ: Վերլուծությունն իրականացվել է՝ համադրելով միջազգային փորձի ուսումնասիրությունների հետ:</p>			<p>ՀՀ արդարա-դատությու նախարարություն</p> <p>ՀՀ գլխավոր դատախազություն (համաձև նույնամբ)</p> <p>ՀՀ հատուկ քննչակա ծառայություն(համաձև նույնամբ)</p> <p>ՀՀ քննչական կոմիտե (համաձայ- նությամբ)</p> <p>ՀՀ ԿԱ ՀՀ ոստիկանություն</p>	

<p>47. Ապօրինի հարստացման քրեականացման նպատակա-հարմարության վերաբերյալ վերլուծության իրականացում</p>	<p>Միջազգային փորձն ուսումնասիրված է: Անցկացվում են քննարկումներ:</p>	<p>Ներկայացվել է առաջակություն ապօրինի հարստացման համար քրեական կամ վարչական պատասխանատվություն սահմանելու նպատակա-հարմարության վերաբերյալ</p>		<p>ՀՀ արդարա-դատությո՛ւն նախարա-րություն Հասարա-կական կազմակեր-պություններ (համաձու-նությամբ)</p>
<p>48. Կոռուպցիոն բնույթի իրավախախտումների քննության արդյունավետությունն ապահովող կառուցակարգերը գործարկելուն ուղղված միջոցառումների ծրագրի մշակում և իրականացում</p>	<p>Միջազգային փորձն ուսումնասիրված է: Անցկացվում են քննարկումներ:</p>	<p>Կոռուպցիոն բնույթի իրավախախտումների քննության արդյունավետությունն ապահովող կառուցակարգերը գործարկելուն ուղղված միջոցառումների ծրագիրը մշակված է</p>	<p>Կոռուպցիոն բնույթի իրավախախտումների քննության արդյունավետությունն ապահովող կառուցակարգերը գործարկելուն ուղղված միջոցառումների ծրագիրը հաստատված է</p>	<p>ՀՀ արդարա-դատությո՛ւն նախարա-րություն ՀՀ գլխավոր դատա-խազություն(համաձու-նությամբ) ՀՀ հատուկ քննչակա ծառայություն(համաձու-նությամբ) ՀՀ քննչական կոմիտ (համաձայ-նությամբ) ՀՀ ԿԱ ՀՀ ոստիկա-նություն</p>
<p>49. Կոռուպցիոն քրեական գործեր քննող նախաքննական մարմինների ենթակայությունը հստակ տարանջատելու հնարավորության և նպատակա-հարմարության վերաբերյալ առաջարկության ներկայացում</p>	<p>Միջազգային փորձն ուսումնասիրված է: Ներկայացվել է առաջարկություն կոռուպցիոն քրեական գործեր քննող նախաքննական մարմինների ենթակայությունը հստակ տարանջատելու հնարավորության և նպատակա-հարմարության վերաբերյալ: Առաջարկությունը ներկայացնելիս հաշվի են առնվել ինչպես այդ հանցանքների բնույթը, այնպես էլ դրանց կատարման մեջ մեղադրվող անձանց առանձնահատկությունները:</p>			<p>ՀՀ արդարա-դատությո՛ւն նախարա-րություն ՀՀ գլխավոր դատա-խազություն(համաձու-նությամբ) ՀՀ հատուկ քննչակա ծառայություն(համաձու-նությամբ) ՀՀ քննչական կոմիտ (համաձայ-նությամբ) ՀՀ ԿԱ ՀՀ ոստիկանություն</p>

<p>50. Կոռուպցիոն հանցագործությունների քննության, ինչպես նաև դրանց նկատմամբ հսկողության իրականացման՝ գիտականորեն հիմնավորված և միասնական մեթոդիկայի մշակում</p>	<p>Միջազգային փորձն ուսումնասիրված է: Ներկայացվել է առաջարկություն կոռուպցիոն հանցագործությունների քննության, ինչպես նաև դրանց նկատմամբ հսկողության իրականացման գիտականորեն հիմնավորված և միասնական մեթոդիկա մշակելու վերաբերյալ:</p>	<p>Կոռուպցիոն հանցագործությունների քննության, ինչպես նաև դրանց նկատմամբ հսկողության իրականացման՝ գիտականորեն հիմնավորված և միասնական մեթոդիկան մշակված է</p>		<p>ՀՀ արդարա-դատությոնախարարություն ՀՀ գլխավոր դատախազություն(համաձայնությամբ) ՀՀ հատուկ քննչակա ծառայություն(համաձայնությամբ) ՀՀ քննչական կոմիտե (համաձայնությամբ) ՀՀ ԿԱ ՀՀ ոստիկանություն ՀՀ կենտրոնական բանկ (ֆինանսական դիտարկումների կենտրոն) ՀՀ պետական համալսարան(համաձայնությամբ) Արդարա-դատության կադեմիա</p>	
<p>Միջոցառումը</p>	<p>Անկալվող արդյունքը</p>			<p>Պատաս-խանատու մարմինը</p>	
	<p>2015 թ.</p>	<p>2016 թ.</p>	<p>2017 թ.</p>	<p>2018 թ.</p>	
<p>Կոռուպցիայի դեմ պայքարող մարմինների նկատմամբ հանրային վստահությունը բարձրացնելու և ամրապնդելու համար գործու ձեռնարկում</p>					

<p>51. Կոռուպցիոն հանցագործությունների վերաբերյալ հաղորդում ներկայացնող անձանց իրավական պաշտպանության երաշխիքների օրենքով սահմանում</p>	<p>Ուսումնասիրվել է միջազգային փորձը: Մշակված է օրենսդրական փաթեթ:</p>	<p>Օրենսդրական փաթեթի ներկայացում ՀՀ կառավարության աշխատակազմ</p>	<p>Կոռուպցիոն հանցագործությունների վերաբերյալ հաղորդում ներկայացնող անձանց իրավական պաշտպանության երաշխիքներ սահմանող իրավական ակտերն ընդունված են</p>	<p>ՀՀ արդարա-դատությո՜ւնային նախարարություն ՀՀ գլխավոր դատախազություն(համաձայնություն) ՀՀ հատուկ քննչակա ծառայություն(համաձայնություն) ՀՀ քննչական կոմիտե (համաձայնություն) ՀՀ կառավարության առընթեր ՀՀ ոստիկանություն ՀՀ կենտրոնական բանկ (ֆինանսական դիտարկումների կենտրոն)</p>					
<p>52. Կոռուպցիայի դեմ պայքարող մարմինների նկատմամբ հանրային վստահությունը բարձրացնելու և ամրապնդելու համար գործուն միջոցների ձեռնարկում</p>	<p>Հանրությունը պարբերաբար տեղեկացվում է կոռուպցիոն բնույթի իրավախախտումների քննության ընթացքի և արդյունքների վերաբերյալ: Հրապարակվում է ամփոփ տեղեկատվություն ձևավորված կարգապահական, վարչական և դատական պրակտիկայի վերաբերյալ: Հանրությանը պարբերաբար տեղեկատվություն է ներկայացվում պետական ծառայողների պաշտոնանկության կամ տույժերի վերաբերյալ, հիմնավորումները հանրայնացվում են՝ հաշվի առնելով անհատական տվյալների պաշտպանության և այլ երաշխիքների տրամադրման նկատառումները</p>	<p>Բոլոր հանրային հաստատություններում ստեղծված են կոռուպցիոն իրավախախտումների առկայության դեպքում համապատասխան մարմինների գեկուցելու վերաբերյալ մեխանիզմներ և հանրային ծառայողների շրջանում նման մեխանիզմների վերաբերյալ իրազեկվածությունը բարձրացնելու ուղղությամբ իրականացվում է քարոզարշավ</p>	<p>Կոռուպցիոն բնույթի իրավախախտումների վիճակագրության վարման և հաշվետվությունների ներկայացման համակարգերի կատարելագործում</p>	<p>ՀՀ արդարա-դատությո՜ւնային նախարարություն ՀՀ գլխավոր դատախազություն(համաձայնություն) ՀՀ հատուկ քննչակա ծառայություն(համաձայնություն) ՀՀ քննչական կոմիտե (համաձայնություն) ՀՀ ԿԱ ՀՀ ոստիկանություն</p>					
<p>Միջոցառումը</p>	<p>Ակնկալվող արդյունքը</p> <table border="1" data-bbox="352 1877 1337 1966"> <tr> <td>2015 թ.</td> <td>2016 թ.</td> <td>2017 թ.</td> <td>2018 թ.</td> </tr> </table>				2015 թ.	2016 թ.	2017 թ.	2018 թ.	<p>Պատասխանատու մարմինը</p>
2015 թ.	2016 թ.	2017 թ.	2018 թ.						

<p>53. ՀՀ հակակոռուպցիոն ռազմավարության իրականացման 2015-2018 թթ-ի միջոցառումների ծրագրի մոնիթորինգի ցուցանիշների համակարգի մշակում ու ներդնում</p>	<p>ՀՀ հակակոռուպցիոն ռազմավարության իրականացման 2015-2018 թթ-ի միջոցառումների ծրագրի մոնիթորինգի ցուցանիշների համակարգը մշակվել և ներդրվել է:</p>	<p>ՀՀ հակակոռուպցիոն ռազմավարության իրականացման 2015-2018 թթ-ի միջոցառումների ծրագրի մոնիթորինգի իրականացվում է մշակված ցուցանիշների համակարգին համապատասխան:</p>	<p>ՀՀ կառավարության աշխատակազմ</p>	
<p>54. Կոռուպցիայի դեմ պայքարի ինստիտուցիոնալ համակարգի վերաբերյալ ուսումնասիրության իրականացում</p>			<p>Կոռուպցիայի դեմ պայքարի գործող ինստիտուցիոնալ համակարգի վերաբերյալ կատարվել են ուսումնասիրություններ, ուսումնասիրվել է միջազգային փորձը, անկախ հակակոռուպցիոն մարմին ստեղծելու վերաբերյալ առաջարկվող փաթեթը:</p>	<p>ՀՀ արդարա-դատության նախարարություն</p>

(հավելվածը փոփ. 29.07.16 N 778-Ն)

**Հայաստանի Հանրապետության
կառավարության աշխատակազմի
ղեկավար-նախարար**

Գ. Հս